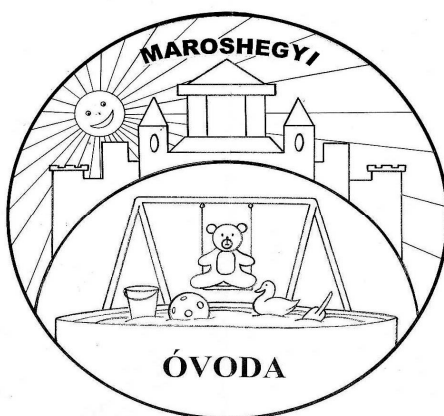

A Maroshegyi Óvoda
Pedagógiai Programja
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

2015.

Készítette: a Maroshegyi Óvoda nevelőtestülete

Hatályos: 2015.09.01.-től

Jelen módosítás alapja a 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a 363/2012 (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Az óvoda jogi státusza, adatai:

Az intézmény neve:	Maroshegyi Óvoda
Székhelye, telefonszáma:	8000 Székesfehérvár, Rádió út 1. Tel: (22) 348-023
OM azonosító:	029867
Az intézmény működési köre:	Székesfehérvár MJV közigazgatási területe
Az intézmény típusa:	óvoda
Az intézmény alapító szerve, székhelye:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 8000 Székesfehérvár, Városház tér 1.
Az intézmény vezetője:	Az óvodaigazgató, aki képviseli az intézményt és az intézmény dolgozói felett a munkáltatói jogot gyakorolja.
Az óvoda befogadóképessége:	281 fő
Az óvodai csoportok száma:	10 csoport
Az óvoda felügyeleti szerve, fenntartója címe:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 8000 Székesfehérvár, Városház tér 1.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

1. Bevezető:

1.1 Köszöntő:

Köszöntöm mindazokat, akik e programot kezükbe veszik, megismerkednek vele s úgy gondolják hogy legfőbb kincsük, gyermekük nevelését az e program szerint dolgozó óvodapedagógusokra bízják. A Maroshegyi Óvoda a város külső övezetében fekszik. Melegszívű, gyermekszerető felnőttekkel együtt igazi otthont ad a kisgyermek neveléséhez. A családi házas övezetben, és a Rádió lakótelep szívében található intézmény lehetőséget biztosít a szülőkkel még közvetlenebb, együttműködő nevelési és munkakapcsolat kialakítására.

Úgy gondolom, minden szónál többet mond, ha az édesanya kézen fogja gyermekét s ugyanahhoz az óvó nénihez kíséri, akihez Ő is járt gyermekkorában.

Köszönöm munkatársaim aktív részvételét a program elkészítésében, és átdolgozásában, hiszem, hogy mindnyájunk számára igen fontos lépés ez. S végül köszönöm Nagy Jenőnének, akinek programja meghatározó volt számunkra: Az „**Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel**” - címmel.

2012. áprilisában Művészeti Bázisóvoda megtisztelő címet vehettük át.

Bázisóvodai feladataink:

- Az alternatív programot adaptáló, felhasználó óvodák összefogása, szakmai munkájuk segítése.
- Gyakorlati segítségnyújtás a program minél teljesebb megvalósításához.
- Az alternatív program értékeinek széles körű terjesztése.

2012-ben regisztrált tehetségpont lettünk. 2015 –től a kiválóan akkreditált tehetségpont megtisztelő címet viselhetjük.

Székesfehérvár, 2015.08.31.

Békésiné Kimiti Ágnes

Óvodaigazgató

1.2 Helyzetkép óvodánkról:

A Maroshegyi Óvoda a város egyik külső területén fekvő intézmény. Nevelési feladatait 10 csoportban látja el. Az óvoda 1980-ban épült. 2015 szeptemberében két új csoportszobával és egy nagy tornateremmel lettünk gazdagabbak.

Az esztétikusan kialakított óvodai környezet, a magára mindig igényes óvodapedagógus, óvodai dolgozó jó példa a gyermekek számára, a közös gyermeknevelés partnerkapcsolatok lehetőségeit hordozza. A mi feladatunk, hogy ez a kapcsolat minél mélyebb, eredményesebb, gyümölcsözőbb legyen a gyermekek érdekében. Óvodánk esztétikus tárgyi környezete segíti a gyermekek és a szülők környezettudatos magatartásának kialakítását.

Az egyéni bánásmód, a családgondozás, a differenciált nevelés eredményesen működik óvodánkban.

Az óvoda személyi feltételei:

Óvodaigazgató: 1 fő

Csoport száma, szimbóluma	Óvodapedagógusok	Dajkák
I. csoport, Napocska	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
II. csoport, Alma	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
III. csoport, Pillangó	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
IV. csoport, Tulipán	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
V. csoport, Napraforgó	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
VI. csoport, Süni	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
VII. csoport, Maci	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
VIII. csoport, Katica	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
IX. csoport Szívecske	2 fő óvodapedagógus	1 dajka
X. csoport Nyuszi	2 fő óvodapedagógus	1 dajka

Óvoda titkár: 1 fő
Pedagógiai asszisztens 2 fő
Takarítónő: 2 fő
Udvari karbantartó: 1 fő

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartásában kizárólag óvodapedagógus végzi. Személye mint a nevelésben. Fontos, hogy szóbeli és írásbeli kommunikációját folyamatosan fejlessze. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli, egymás elfogadására nevel, az egyéni sajátosságok tiszteletbetartásával. Néha előfordulnak értékellentétek a szülők és az óvoda között. Az óvodapedagógus vállalja fel a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védi. E programot megvalósító óvodapedagógus közvetítse a művészetek tradicionális értékeit, vállalja az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is. Nyelvhasználata legyen szakszerű, fogalomhasználata pontos, gyermekek számára érthető.

Az óvodapedagógus legyen képes énekével, mesemondásával, bábozásával, alkotásával esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz alkalmazzon egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.

Az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelésre, a körülményekhez képest teremtsen lehetőséget a szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez. Értékelje saját eredményeit és kudarcait. Fogalmazzon meg fejlesztendő feladatokat önmagának. Továbbképzéseken szerzett tudását építse be a tevékenységek tervezésébe, válják igényévé az új óvodapedagógiai eredmények megismerése. Személyiségvonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben legyen érezhető a hitelesség, tapintat és az empátia. Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus irányítja. Az óvodapedagógusi párok tudjanak együtt tervezni, tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni. (Ehhez szükséges a két óra átfedési idő.) Az óvodapedagógusok vonják be a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, kialakításába.

A közösség tagjai valamennyien vállaljanak felelősséget a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban, a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a legjobb megoldás kialakítását.

Az esztétikus, gondozott udvar biztosításához nélkülözhetetlen a kreatív karbantartó, kertész személye. Mindezt a vezető óvodapedagógus koordinálja, irányítja a pedagógiai, tanügy-igazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, menedzselési feladatainak ellátása során.

A vezető pontosan a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítsa a jól megszervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket.

1.4 Az óvoda tárgyi feltételei:

Jelenlegi tárgyi feltételek:

Óvodánk rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítsa egészségük megőrzését, nevelését, fejlesztését. Legyen tiszta, gondozott, esztétikus minden csoportszobája, öltözője, mosdója, konyhája, udvara. A gyermekek egészséges életmódját biztosítsa.

A gyermekek mozgásának, játékgigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközök állnak rendelkezésünkre.

E program a művészetek eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért a következő eszközök, játékok, tárgyak egészítik ki az eszköz és felszerelésjegyzékben meghatározott készleteket:

- Esztétikus meseszoba (kuckó), puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, albumok a tanult mondókákról, versekről és a mesékről stb.
- Hangszerek: furulya, hegedű, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér (kicsi-nagy), csengő, népi hangszerek, gyermekek - óvodapedagógus által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról stb.
- Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctoll, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzag stb.
- Plasztikai munkához agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak,
- Esztétikus ovigaléria.
- Mozgatható mobil videó szekrény.
 - Videó- és magnófelvételek lejátszó lehetőséggel: zenei élményközvetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovigalériai események rögzítéséhez, többszöri megtekintéséhez.
- Esztétikus élősarok a természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített egyes

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

évszakokat tartalmazó albumaival.

- Kerti munkához szükséges eszközök, szerszámok.
- Kijelölt futópálya, ahol a gyermekek a napi kocogó-futó edzéseiket megtarthatják.
 - Különböző kézi szerek a zenés-mozgásos percekhez, pl. labda, babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, zsebkendő, zászló stb.
- Szakkönyvek közül elsősorban a programhoz felhasznált irodalmi jegyzéket ajánljuk, amit még gazdagíthatunk számos módszertani kiadvánnyal.
- A csoportszobák előtti térben és a folyosón biztosítunk megfelelő családi helyet a szülők fogadására.

2. Óvodai nevelési programunk alapjai:

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának és Csak Tiszta Forrásból Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel alternative program útmutató a program megvalósításához könyv felhasználásával készítettük el óvodánk Pedagógiai Programját, tűztük ki pedagógiai terveit és céljait. Az éves, havi, heti terveink egymásra épülnek.

Azonosulunk a program alapelveivel, kiindulási pontjaival, céljaival! Csak akkor vagyunk a programunk megvalósítói, ha hittel cselekszünk, s benne teljes értékű tagként dolgozunk.

Megteremtjük a gyermekek boldog és biztonságos környezetét!
A gyermek a mi szeretetünkre, törődésünkre, megértésünkre vágyik.

Megkülönböztetett érzékenységgel foglalkozunk a szülőkkel! Legyen személyes, meghitt kapcsolatunk a szülőkkel, szólítsuk Őket nevükön! Minél többet mondjunk el és üzenjünk nekik a legdrágább kincsükről, a gyermekükről!

Tudunk nevetni, felfedezni, csodálkozni!
Ha mi képesek vagyunk erre, képesek leszünk a gyermekeknek is szikrát adni!
Ami nekünk a program megszabta kötelesség, a gyermeknek élmény és játék!

Törekszünk a legjobb minőség elérésére!

A minőségi munka minket, a programot, s óvodánkat egyaránt dicséri majd!

2.1 A program alapelve:

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget, boldogságot ad a gyermeknek, és biztosítja az egyenlő hozzáférést.

2.2 Kiindulási pontok:

Gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

Minden gyermek a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével nevelhető, fejleszthető, nevelik, fejlesztik őt az új társas kapcsolatok, vagyis az óvoda minden dolgozója.

A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermekeknek oly fontos biztonságérzetet, **hogy “tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”** Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt természetesen minden lelki feszültség nélkül fogadja el.

Ez a program magában foglalja a hazai óvodai gyakorlat legjobb tapasztalatait azért, hogy abból a már jól bevált, hagyományos értékeket megőrizze. Ugyanakkor arra is készíti az óvodapedagógusokat, hogy az egész napi óvodai életet még árnyaltabban, sokszínűbben, az egyéni szükségleteket, különbségeket figyelembe véve szervezzék meg.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Óvodapedagógusaink pedagógiai munkájuk során arra töreksenek, hogy az óvodások okos szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.

Programunk a néphagyományra és a művészetek eszközével ható vers - mese - dramatikus játékokra, a vidám éneklés, énekes játék és zenehallgatásra, valamint a rajz, mintázás, kézi munka tevékenységekre helyezi a hangsúlyt. A természeti - emberi - tárgyi környezet megismertetését elsősorban a közvetlen környezetükben, a tapasztalati lehetőségek biztosításával teszi érzelmileg gazdaggá.

Ismeretes, hogy az óvodai korosztályra a “mozgáséhség” jellemző. Ezért e program a mindennapi szabad mozgáson túl beiktat szervezett mozgásokat is, hogy a gyermekek életkorának megfelelően fejlődjön keringési, mozgató- és légzési rendszerük, valamint a csont- és az izomrendszerük teherbíró képessége.

A népművészet formanyelvén fogant vers, mese, énekes játék, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelő program beépíti a néphagyományt, népszokásokat, és ünnepkörökhöz, évszakokhoz csoportosítva tervezi meg az óvodai nevelés minden részét.

2.3 A program célfejezete:

2.3.1. Alapvető célok - gyermekkép:

Törekszünk arra, hogy az óvodánk olyan képet mutasson, ha egy idegen belép, azonnal tudja meg, kik dolgoznak az intézményben.

Készítünk egy esztétikus tablót, ahová a dolgozók fényképét, nevét kitesszük!

Készítünk olyan tablót, amely hirdeti gyermekképünket, nevelésünk alapelvét és céljait.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a szülők mindennap láthassák, milyen tevékenységrendszert biztosítunk a gyermekeknek, hogyan és milyen módon tartjuk a partnereinkkel a kapcsolatot. Óvodai csoportjainkban láthatóvá tesszük, hogy mi a művészetek eszközeivel dolgozunk. A gyermekek öltözőiben az öltözőszekrényekre ki tesszük a gyermekek fényképét, nevét, jelét. A szülőknek készült kiírásaink áttekinthetőek, jól szerkesztettek. Fontos, hogy a szülő pontosan ismerje gyermekének napirendjét, heti rendjét, hogy milyen munkaformákban dolgozunk együtt.

Fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Az óvodáskor a szereptanulás időszaka, a mesevilág, a drámajáték, alkalmas arra, hogy a tradicionális szerepvállalást elkerülhessük.

Fontos az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

Fontos számunkra a sokoldalú képességfejlesztés a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődésének biztosítása, elősegítése. A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével, a családi nevelés kiegészítése. Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a mesékhez, zenéhez és az alkotó tevékenységekhez. Mindezt biztosítva, kialakul a gyermek óvodás tartása, önállóvá, nyugodttá és kiegyensúlyozottá válik. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

2.3.2. Általános nevelési feladatok:

Az óvodások testi, lelki szükségleteinek kielégítése az erkölcsi- szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásával.

Az óvodánkba érkező gyermeket halk zene fogadja, mely oldott, könnyed lelkiállapotot eredményez. Ezt követően a megérkeztem tábla jelzi, hogy **nagyon vártunk!**

A testsúly, testmagasság, láb, kéz összehasonlító mérésekkel tudatosítjuk: **ilyen vagyok, figyelem a változásokat.**

A személyes tárgyak elhelyezésére szolgáló tárolókkal jelezzük **„tiszteletben tartunk, nem sértjük meg a Te személyes zónádat”**.

Az erkölcsi- szociális érzelmek alakítása

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családias légkör megteremtése. Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség.
- A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését.
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést és önértékelést. A gyermekek legyenek képesek a környezetükben levő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat.
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását.
 - Segítse a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését.

Az esztétikai érzelmek alakítása

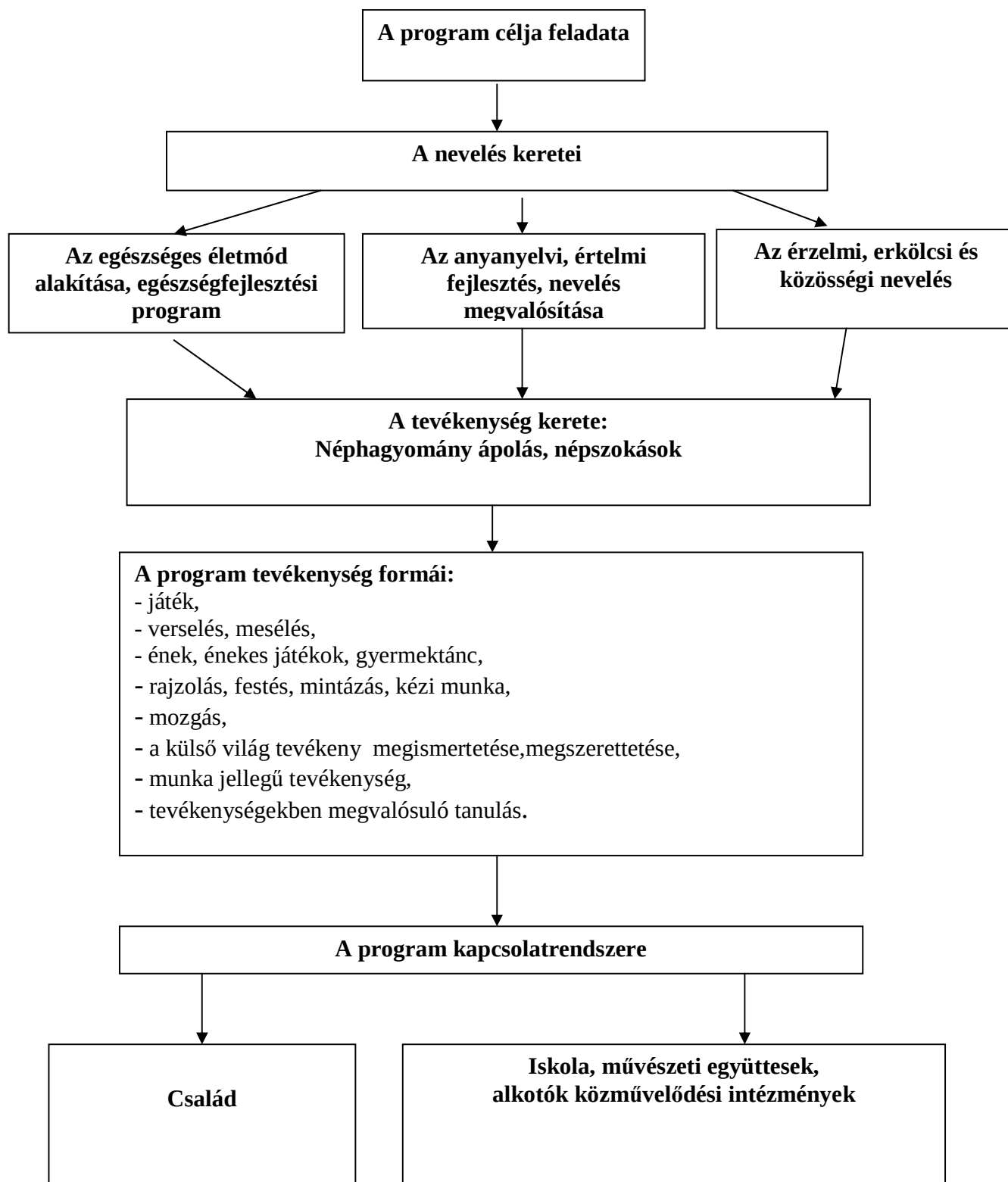
- Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása.
- Harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását. Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi-, társadalmi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekhez tapadjanak rácsodálkozási élmények, hogy a gyermekekben az élménybefogadó képesség erősödjön. Legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.
- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek később kialakuló esztétikai értékítéletének.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Az intellektuális érzelmek alakítása

- Az intellektuális érzelmek, megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsisága, utánpótlási kedve fejlessze az értelmi képességeket - az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást - különös tekintettel a kreativitásra.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását.
- A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét.
- Az érzelmi alapigények biztosítása - biztonságérzet, szeretetérzet, védelemérzet - segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközökkel szabadon kifejezhessék.
- Bármilyen nemzetiségű gyermek összes szükségletére különös figyelmet fordítunk.

2.3.3 A program rendszerábrája

A fejlődés eredménye óvodáskor végén

2.3.4. A nevelés kerete:

2.3.4.1. Az egészséges életmód alakítása – egészségfejlesztési program.

20/2012 EMMI rendelet X. fejezetével – A gyermek, a tanuló egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok. A feladatokban közreműködőkre vonatkozó szabályok a nevelési-oktatási intézményben. – összhangban.

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése. A gyermekek számára elérhető, érthető és betartható szokásokat, szabályokat tervezünk.

Feladatok

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az óvodapedagógus, az óvodai felvételi után készítsen a gyermekekről anamnézist, ezzel elindítja az ismerkedés folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezze a hangsúlyt, a testi szükségletek, kielégítése határozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységvégzéshez szükséges.

A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság, láb-kéz stb. összehasonlító mérésekkel segítse az egyéni sajátosságok feltárását.

Gyermektükör

Az anamnézis felvétele óvodába járás előtt, a gyermekek képességeinek, tulajdonságainak diagnosztikája a befogadás végére, az egyéni fejlesztési tervek, s azok értékelése félévenként történik (fogadóórák alkalmával, a kedves szülőkkel megbeszélve, melyet aláírásukkal igazolnak). Az anamnézist célszerű a családlátogatáson kitölteni, a gyermekek fejlettségi szintjének regisztrálását, pedig érdemes elvégezni a befogadás befejezésére, hogy tervezni lehessen az egyéni fejlesztéseket.

A gyermekek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel közelednek hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetítenek. Ilyen feltételek mellett ismerhetők meg a gyermekek igényei, családból hozott szokásai.

Az óvodapedagógus a fokozatosság betartásával törekedjen arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségletüket. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítsa az óvodapedagógus. A befogadás ideje alatt minden gyermekkel együtt végezze a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, testápolási szokások sorrendjét. Az óvoda nevelőtestületi szinten kidolgozott egységes egészségügyi szokásrendszerrel rendelkezik.

Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok a dajkák bevonásával állapodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében.

A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, mely az elhasznált energiát pótolja és a további testépítést biztosítja. A gyermekek a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4-ed részét az óvodában kapják, ezért az óvoda a gyermekek étrendjét úgy állítja össze, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű, legyen. Az étkezési szokásokat az óvodapedagógus úgy alakítsa ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a folyamatosság módszerével éljen.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napjainkban - minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs,
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Az óvoda és a pedagógus feladatai :

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- Szervezzék az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldségnapot.
- Óvodai napirend keretében ismertessék meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel és italféleségekkel. Tegyék az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljanak be a napi programba alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek), teremtsenek játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés,).
- A foglalkozások során kerüljön lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóbbá a gyermekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből, sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.
- Tejtermékekkel kapcsolatos foglalkozást is tartanak az óvónők, a boltokban kapható mindenféle tejterméket vásárolnak a gyerekek és kóstolják végig az óvodában a kínálatot. Beszélgetnek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A felnőttek ismerjék meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzék a gyermekeket, de ne kényszerítsék az ételek elfogyasztására. Biztosítsák, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. Az óvodapedagógus a gyermekek ápolása közben teremtsen interakciót, hogy a gyermek kívánsága, kérése alapján tudjon segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi szokások, összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védje a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz a felnőttek teremtsék meg a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk.

- csapok elzárása
- folyékony szappan használata
- levegő minősége a csoportszobában
- közvetlen környezetünk tisztán tartása (csoportszoba, udvar).

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket, ezért az óvodapedagógus hason a szülőkre, hogy többretekően öltöztessék gyermekeiket. Ennek kialakításában a szülők lehetnek a partnerek, akiket fontos meggyőzni a praktikus, ízléses öltözködés előnyéről.
(nyáron kalap és fényvédőkrém használata)

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközön. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését.

A rövid ideig tartó, szervezett mikro-csoportos séták is hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetéssel teremtsük meg a feltételeket. A nyugodt pihenés feltétele a csend, bizonyos bezártság. Elalvás előtti mesélés, és az azt követő altatók dúdolása kondicionáló reflexként hat. Ha lehet, minden alkalommal éljük át az altató hatására kialakult szendergés állapotát.

A gyermekeknek különböző az alvásigénye. Egy órai nyugodt pihenés után az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a nem alvó 6-7 éves gyermekek felkelhessenek, és csendes tevékenységet folytathassanak, májustól és a nyári hónapokban az iskolába felvett gyermekeknek legyen lehetősége csak akkor pihenni, ha külön igényük van rá. Ezzel is előkészítjük a gyermekeket a kisiskolás napirendje szerinti életre.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása:

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozza a felnőtt mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek. Ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés esetén. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekezzenek gátolni.

Három-négy éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. A felnőttek óvakodjanak a gyermekek megszégyenítésétől. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

Mindennapos testnevelés, testmozgás:

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgási igény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható.

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, hogy mindennap edzési lehetőséget biztosítsunk számukra. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Ezért mindennap, ha az időjárás engedi tartózkodjanak a szabadban.

Mozgásszükségletük kielégítése érdekében az óvodapedagógus szervezzen napi kocogó-futó lehetőségeket. Ha az időjárás engedi a szabadban, ha az óvodapedagógus úgy ítéli meg, akkor a tornateremben és az előterekben. Övikör alkalmával a gyermekek meghatározott futópályán, önmaguk döntse el, mennyit futnak. Kocogások, futások ösztönzően hatnak rájuk, és fokozzák a szív jó vérellátását, a rugalmasságot, állóképességet.

A gyermekek a víz edző hatását is érezzék meg az óvodában. Nagyon meleg idő esetén, az óvoda udvarán zuhanyozzanak. (A zuhanyzót egy fára kötött locsoló is helyettesítheti.)

Edzési lehetőség a kerékpározás, rollerezés és a téli időszakban szánkózás, csúszkálás. A szervezett edzési programok maximális ideje 10-20 perc. A kondicionáló mozgások adjanak igazi felfrissülést, felüdülést a gyermekeknek.

- A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges az egészséges környezet biztosítása.

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A gazdag tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak és esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát áraszt, jó alapot ad az óvodai nevelőmunkához.

Az óvoda legfontosabb fejlesztési tere az óvodaudvar. Az óvoda udvarát úgy célszerű kialakítani, hogy minden csoportnak legyen egy állandó helye, ahol a gyermekek bármikor megtalálhatják óvodapedagógusukat. Ugyanakkor legyen egy olyan udvarrész, ahol a gyermekek kisebb-nagyobb társaikkal együtt játszhatnak.

Az udvaron legyen árnyékos és napos játszó rész, Legyen füves, homokos, betonos rész is. Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, cserje, ízlésesen kialakított gyermek virágos kert. A

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget.

Minden csoport rendelkezzen homokozóval, lehetőség szerint agyagozó, gyurmázó asztallal. A labdás játékokhoz megfelelő nagyságú terület álljon a gyermekek rendelkezésére. Az óvoda udvarán legyen olyan zártabb udvarrész, ahol énekes játékokat játszhatnak a gyermekek, és olyan pódium-szerű lehetőség, ahol bábozásra, dramatikus játékokra nyílik lehetőség. (fa meseház) Az udvaron a gyermekeknek legyen biztosítva a higiénikus tárolással előkészített ivóvíz.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével az óvodapedagógusok esztétikusan rendezzék be.

A több funkciót betöltő csoportszobát tegyék alkalmassá a játékokra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele az érzékszervek miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt is fontos. A természetes világítás felhasználása céljából az ablakot hagyjuk szabadon, csak olyan függönyt használunk, ami nem veszi el a fényt. A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzék a gyermekek. Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtatás szükséges. Erős napsütés ellen a csoportszobát világos függönnyel vagy napellenző használatával védjük.

Az óvodapedagógus a többféle játéktevékenységhez alakítson ki elkülönített csoportszoba részeket. Alakítson ki mesesarkot, ami a személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak, bábozásnak a színtere. Legyen olyan sarok vagy csoportszoba rész, ahol a gyermekek összegyűjthetik a mikro-csoportos séták alkalmával talált 'kincseket'. Legyen olyan tér, ahol a gyermekek nyugodtan rajzolhatnak, festhetnek, és mindent megtalálnak, ami a vizuális, téri alkotáshoz szükséges. A zenetérben minden eszköz együtt legyen a zenei készségfejlesztéshez. A csoport szoba legyen színben, formában, a díszítés anyagának tudatos összeválogatásával megkomponálva.

Az öltözők ízléses berendezése, világítása, fűtése, szellőztetése biztosítson minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltöztetéshez. Minden gyermeknek van külön ruha- és cipőtartó szekrénye vagy polca. Az öltözőben a szülők részére van egy esztétikus hirdetőtábla, ahol havi időszakokra lebontva tájékoztatást kapnak a csoport nevelési-fejlesztési elképzeléseiről, eredményeiről.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje.

Az óvoda folyosóján, kialakítottuk az ovigalériát. A kiállított művészeti alkotások megfelelő megvilágításban biztosítják a gyermekeknek az alkotásokra történő rácsodálkozást.

A gyermekek által használt helyiségekben vizuális jelek segítik a szokások beidegződését.

Személyi higiéné:

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. A tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és a fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénáját, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a gyermek saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű (jellel ellátott) és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában két hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése higiéniai szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartatása a gyermekkel.

Az óvodapedagógus a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a séták alkalmával a biztonságos közlekedés szabályaira. (kirándulásra szülői segítséget kérhet)

A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.

A Szakértői Bizottság logopédusával konzultál, aki hetente tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

A Szakértői Bizottság pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki évi rendszerességgel megvizsgálja a fejlődésben akadályoztatott gyermekeket, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális pszichológiai terápiára fogadja őket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

- Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.
- Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.
- Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.
- A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.
- Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)
- Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben. Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet. A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

- Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.
- A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodaigazgató), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek.
- A ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket önállóan befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Mindent megteszünk óvodánkba járó gyermekek egészségének megőrzése és betegségek megelőzése érdekében.

Ezért hoztuk létre a „só-szobát”.

A „só-szoba” használata kiváló lehetőség a felső légúti betegségek leküzdésére.

Játék a só szobában.

2.3.4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Feladatok

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. A családi légkörben kialakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz.

A gyermekek élettere legyen barátságos, otthonos, amit elsősorban az óvodapedagógus tervez meg, de adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek ötletei, elképzelései is érvényesüljenek. Mozoghassanak a gyermekek szabadon a csoportszobában, mosdóban, ezzel is fokozható az otthonosság érzése.

Legyen minden óvodai csoportnak hagyománya, szokásrendszere, szimbóluma, ami sajátos, egyéni légkört biztosít és ez is mélyítheti a gyermekek összetartozását(szeretett báb, aki mindenre megtanít, megdicsér)

Az otthonosság érzését segíti elő az is, ha az óvodapedagógus minden gyermeknek tároló helyet biztosít, ahová saját eszközeit, játékait, a sétán gyűjtött „értékeit” beteheti, önállóan gondozhatja, kezelheti.

A gyermekek érkezésekor az óvoda folyosóján halk zene segítse a nyugalmat árasztó miliő megteremtését.

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Időkerete kb. hat hónap. Az óvodapedagógus a szülőkkel együtt teremtsen meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Nagyfokú körültekintést, megértést, gyengédséget, türelmet kíván a 3-4 éves gyermekek befogadása. Az óvodapedagógus adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Ha lehetséges, minél hosszabb időn keresztül, fokozatos időcsökkentéssel vegyenek részt a szülők ebben a folyamatban. Ez több szempontból nagyon hasznos. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásait. A “biztonságos” befogadás során viselkedési rendet tanul meg a gyermek, ami segíti a társas beilleszkedését. A befogadás ideje alatt a gyermekek hozzák el azokat a tárgyaikat, amelyekhez ragaszkodnak. „Az én mondókán, versem, éneke” új módszerünk a befogadáshoz. A gyermekek első személyes kötődését, esztétikai élményét a csak neki írt mondóka, vers, vagy ének adja.

A befogadásban lehetőleg mindkét óvodapedagógus vegyen részt. A dajkával együtt gondosan készítsék elő ezt az időszakot. Az óvodapedagógusok a szülőkkel beszéljék meg a befogadás menetét.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Engedjétek, hogy szeressünk benneteket!

A sok érdekes, izléeses játék mellett az óvodapedagógus személyes kapcsolattal, mesével, ölbéli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskedjen a gyermekeknek. Az idősebb óvodások, és más csoportban dolgozó felnőttek kedveskedjenek az óvodában levő gyermekeknek, előre egy héttel készüljenek melyik csoportban milyen meglepetésekkel várják a kicsiket. Az idősebb óvodások is lepjék meg a kicsiket egy-egy szép verssel, mesével, énekes játékkal. A legkisebbek az év folyamán látogassák meg idősebb társaikat.

A lefekvésnél az újonnan érkező gyermeket különös szeretettel vegye körül az óvodapedagógus. A nyugalmas légkör megteremtése érdekében üljön le közéjük, és altatódalokat dúdolgasson nekik, vagy halk zene szóljon.

Az óvodapedagógus különös türelemmel, tapintattal mutassa be a testápoláshoz, étkezéshez használatos tárgyakat. Mutassa meg azok használatát.

Már befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzék a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltasson az óvodapedagógus, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait. Az 5-6-7 éves gyermekek segítsenek a kiscsoportosok öltöztetésében, vegyék körül őket gyengédséggel, szeretettel.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető élet szükséges. A közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk. Az óvodapedagógus a különféle cselekvésekben is biztosítsa a nyugalmat, az ingerek ne okozzanak a gyermekben zaklatottságot.

A gyermekeknek legyen lehetősége minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így kialakul, hogy egy időben, egymástól függetlenül különböző motivált cselekvések jöhetnek létre egyénileg és csoportosan is, ahol a gyermekek képesek alárendelni spontán aktivitásukat a közös tevékenységnek.

Az érdektelen gyermekekre szenteljen figyelmet az óvodapedagógus, hogy mielőbb kiderítse érdektelenségük okát, mert a gyermekek motiválását csak így tudja elindítani.

Bővítsék ki az óvodások és az idősebb gyermekek (iskolások) kapcsolatának lehetőségeit. E célra használják ki a véletlen és a tervszerű találkozásokat.

A gyermek - gyermek, a óvodapedagógus – gyermek,dajka – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van a dajkának, az óvodapedagógusnak, aki irányítója, s egyben társa a gyermekeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.

A nevelés akkor lesz hatékony, ha az óvodapedagógus az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára - egyéni sajátosságait figyelembe véve – érthetővé, vonzóvá tudja tenni.

A gyermek neveléséhez először meg kell teremteni a jó kapcsolatot a szülőkkel, nagyszülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez. Bizalmas kapcsolatban a gyermekek egyéni

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

jellemzőit megismerheti az óvodapedagógus, ami elengedhetetlen feltétele az egyéni nevelésnek.

Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.

Gyermekeinket arra neveljük, hogy megértsék, elfogadják, hogy az emberek különböznek egymástól.

Bátorító nevelés

A felnőtt - gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:

Az óvodapedagógus próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg - a gyermekeket. A parancsolás helyett igyekezzon kérdezni, ami elősegíti a megértést, az átérzést. Így elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, nincs visszaszorítva, hanem más irányba terelhetővé válik.

Az óvodapedagógus magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.

A gyermekek tevékenységéhez az óvodapedagógus biztosítson nagy szabadságot, a pontos határok megjelölésével. A határokat meg kell védeni a gyermeki respektálás érdekében. Tehát a nagy szabadság, a világos határok azt jelentik, hogy az óvodapedagógus röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazza meg azt, amit szeretne vagy amit nem szeretne.

Az óvodapedagógus a többszöri "határátlépésnél" vezessen be konzekvenciákat, következményeket. Ugyanakkor adja meg a lehetőséget a javításhoz.

Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását. Az óvodapedagógus segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak. A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, érzelmileg éljék át a közös aktivitásból eredő célok teljesítését. Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe.

Az óvodapedagógus nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgassa meg az óvodapedagógus, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek saját felelőssége erősödjön.

Az óvodapedagógus bátorítson minden gyermeket a csoporton belül, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges, az óvónő ajánljon fel erőszakmentes megoldásokat.

A felnőtt - gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő, előrevivő megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság tárgyilagos megnevezésével, az ok kiemelésével. Biztosítson az óvodapedagógus minden gyermeknek személyes percek, hogy a jó kapcsolatot megerősítse. Ezekben, a beszélgetésekben a mások és a saját érzések elfogadása és megfogalmazása is kapjon hangot.

A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélőtárs megbecsülése, értékelése, a közös engedmény keresése, melyből mellőzni kell a megbántást, hibáztatást, gyakori bírálgatást, kioktatást, kiabálást, panaszkodást, prédikálást.

A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segít elviselni.

Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

hozhassanak, és változásra képessé váljanak.

Az óvodapedagógus örömet jelezze dicsérettel, és félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat. Használjon verbális és metakommunikációs jeleket. (pl.: mosoly)

A humor jó segédeszköz a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.

A bátortalanabb gyermekek nevelésekor az óvodapedagógus minél többször örüljön a kisebb előrelépésnek, fejlődésnek is, ezzel is erősítve a gyermek önbizalmát.

Hassa át a közösségfejlesztő pedagógiai munkát az odafigyelés, a meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása, elfogadása, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen.

Ezeket az elveket nyilvánosságra hozzuk.

Az óvodapedagógus hívja segítségül a nevelésben a célirányosságot. Elemezze, vizsgálja a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését.

Lehetőleg használjon minél több játékos eszközt az egyéni jellemzők kimutatásához. (Pl.: születésnap tábla, életkorokat mutató tábla, "Megérkeztem, itt vagyok!" - jelzőtábla stb.)

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Igényükké vált a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket, és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

2.3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Célja:

- Az anyanyelv megismertetésére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A kommunikációs képesség megalapozása
- Szókincs és szóbeli kifejezőkészség fejlesztése.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

- Mindenki meg tudja érteni mindenkit, a közlésnek legyen tartalma és az fontos legyen valakinek
- A gyermekek értelmi képességeinek, kreativitásának fejlesztése.

Feladat

- Minta és modelladás, szabálykövetítés megteremtése.
- Beszélő környezettel a kommunikáló képesség, a beszélő magatartás fejlesztése.
- A természetes beszélő- és kommunikációs kedv kialakítása és fenntartása élménybeágyazottan, komplex jelleggel és tapasztalatszerzéssel valamennyi tevékenységforma keretében.
- A gyermekek érdeklődésén, kíváncsiságán alapuló, a gyermekek meglévő tapasztalatait, ismereteit figyelembe vevő, változatos tevékenységi lehetőségek megteremtése.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával, kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, bővítse szókincsüket, adjon lehetőséget metakommunikációs ismereteik bővítésére. Az óvodapedagógus és a gyermek párbeszéde a társalgási formákon túl alapvetően a nyelvtani kategóriák kialakulását is elősegítik. Az óvodapedagógus feladata, hogy figyelmet fordítson az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére. Nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására, és a válaszok igénylésére. Programunk sajátossága, hogy az anyanyelvi játékok számára elegendő időt biztosítunk, alkalmazkodva a gyermek életkori sajátosságához és ezeket, a játékokat beépítjük a mindennapi életünkbe. Programunk folyamatosan biztosít a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az óvodapedagógusok tudatosan és tervszerűen biztosítják a gyermekek fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét (értelmi képességek:érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) tehetségét, kreativitását, fejlődési ütemét, segítse tehetségük kibontakoztatását, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatását.

2.3.6. A program ajánlott napirendje:

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségektől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvodapedagógus érzelmegazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága. Tervezésnél az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Egész nap során érvényesüljön a folyamatosság, rugalmasság.

A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. A délutáni alvás időtartama a legkisebbeknek 2 óra, a nagyobbaknak 1,5 órára rövidül, majd a legnagyobbaknál az egyórás pihenés után megszűnhet.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

A napirendben külön időpontot (pontokat) jelöljön meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire.

Az óvodapedagógus a napirendbe jelölje a játékidőt, ami legalább 5-6 óra. A frontális fejlesztések mellett az óvodapedagógus határozza meg az egyéni és a mikrocsoportos fejlesztéseket is.

A napirend javaslat, tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek. Ennek alapján minden csoportban az óvodapedagógus dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet.

A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható. Az állandóan és/vagy ciklikusan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak.

2.3.7. Javaslat a gyermekek napirendjének elkészítéséhez

Időtartam	Tevékenység
06 – 8:30	gyülekezés, beérkezés a csoportba, játék
06-10:30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN
	Személyes percek
	Játékba integrált egyéni és mikro-csoportos tevékenységek
J	• Rajzolás, festés, mintázás.
Á	• Ének-zenei készségek fejlesztése
	• Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése
T	• Mozgás
	• Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján
É	• Testápolási teendők
K	• Tízórai
10:30 – 12:00	• Vers - mese - dramatikus játékok
	JÁTÉK A SZABADBAN
J	• Mikro-csoportos séta
Á	• Énekes játékok az udvaron
T	• Edzés: kocogás, futás
É	
K	
12:00 – 13:00	• Ebéd
	• Testápolási teendők
13:00 – 14:45	• Pihenés, alvás mesével, altatóval
14:45– 15:00	• Testápolási tevékenységek
15:00 – 15:30	• Uzsonna
15:30 – 17:00	• JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN
J	• Zenés, mozgásos percek
	egyénenkénti, vagy kis csoportos rész képesség fejlesztés
Á	
É	
K	

Egy héten egyszer - a frontálisan szervezett mozgásos játékok miatt a játékba integrált mikro-csoportos fejlesztés időtartama csökken.

2.3.8 A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni a gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A habilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők, pedagógiai asszisztensek és dajkák vesznek részt.
- Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt való igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit az egészséges társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A habilitáció általános célja:

- A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása.
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése.
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása.

A habilitáció fő területei:

- Az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás- fejlesztése.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

- A motoros készségek fejlesztése.
- A beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával.
- A szociális készségek fejlesztése.
- A kognitív készségek fejlesztése.
- Az önellátás készségeinek fejlesztése.

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodaigazgató dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

3. A program tartalma, tevékenységkerete:

3.1 Néphagyomány-ápolás, népszokások

Ez a program a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását az óvodapedagógusok feladatának tekinti. Az óvodapedagógus építse be a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Az óvodapedagógus teremtsen meg azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás.

Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek. A népi kultúra gyermektől gyermekig, óvodapedagógustól óvodapedagógusig, szájról-szájra hagyományozódik. A program olyan óvodapedagógust igényel, aki ismeri, szereti a gyermekfolklórt, képes azonosulni azzal. Tudja a népszokások eredetét, ismeri azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra tett már szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismer. Nagyon hasznos, ha lakóhelyének hagyományából merít, gyűjt.

3.1.1 A néphagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban

Verselés, mesélés.

(Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósítások, névcsőfolók, találós kérdések.)

Ének, énekes játékok, zenehallgatás.

(mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene)

Rajzolás, mintázás, festés, kézi munka.

(Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfüzés, agyagozás, mézeskalács-sütés)

A külső világ tevékeny megismerése.

(Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások)

Mozgás.

(Ügyességi és sportjátékok)

3.1.2. Az óvodánkban ünnepelhető jeles napok időrendben:

Az őszi jeles napjai

- Szüret, Mihály napi vásár (szeptember 1. – október 15.)
- Márton napi lampionos vonulás

A téli jeles napjai

- Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- Mikulás (december 6.)
- Luca búza vetése
- Karácsony (december 24-25-26.)
- Farsang (vízkeresztől - hamvazó szerdáig)

A tavaszi jeles napjai

- Március 15. Nemzeti Ünnepeink
- Királyi napok
- Húsvét
- A föld napja április 22.
- Májusfa állítása
- Pünkösd
- Anyák napja
- Évzáró – búcsúzó - Fészekváltás
- Kerti parti

3.1.3 A Hagyományápolás ajánlott tartalmi korcsoportonként:

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvodapedagógus a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységeket.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátás, együttmunkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

• Szüret-Mihály napi vásár (október 15-ig)

3-4 évesek

Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretéről. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten, a mulatságban. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot.

4-5 évesek

Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket. Vegyenek részt a szüret előkészítésében: dugják el a gyümölcsöt, süssenek pogácsát. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten: játsszanak népi játékot, préseljék ki a mustot, táncoljanak népzenere.

5-6-7 évesek

Szervezzenek szüreti mulatságot az óvodapedagógus segítségével. Díszítsenek kaput gyümölcsökkel, süssenek pogácsát. Tudjanak verset, dalt, mondókát a szőlőről. Legyenek aktív részesei a mulatságnak: táncoljanak, énekeljenek, játsszanak szüreti népi játékot, szemezzék, préseljék a szőlőt. Készítsenek termésekből egyszerű hangszereket.

Minden korcsoport őszi gyümölcsöt süt a kemencében.

• Márton napi lampionos vonulás

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

Az óvoda valamennyi csoportja, szülőkkel és testvérekkel együtt, az előre elkészített lámpásokkal felvonul a Rádió lakótelepen, majd Márton-napi lakomát tartunk az udvari kemencénknél libazsíros kenyérrel és meleg teával.

- **Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)**

Közös óvodai hetenkénti gyertyagyújtás énekléssel, adventi naptár bemutatásával.

- **Mikulás (december 6.)**

Az óvodapedagógusok bábelőadásokkal kedveskednek. Minden gyermek az óvónők által készített egységes ajándékot kap.

- **Karácsony**

Utolsó gyertyagyújtás szülőkkel délután, a karácsonyi ajándékokkal közös játék, szülő gyermekével.

- **Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)**

Télbúcsúztató népszokás

3-4 évesek

Egyszerű technikával díszítsenek papírálcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van, táncoljanak, utánózzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait.

4-5 évesek

Díszítsenek farsangi álcot, vegyenek részt farsangi játékokban, tanuljanak egyszerű dalokat vagy mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset.

5-6-7 évesek

Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát. Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében. Vegyenek részt a táncban, az ügyességi játékokban, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében. Kiszabással készítsenek más csoportokban is.

- **Március 15.**

Feleleveníti minden korosztály az ünnephez kapcsolódó eseményeket (kokárda, nemzeti színű zászló, várak építése fakockákból az előterekbe, csákóhajtogatás). Közös óvodai ünnepély. Gyermek - óvodapedagógus az ünnephez méltó fekete- fehér öltözkében jelenjen meg.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

• Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

Locsolkodás, tojáskeresés,nyuszi simogatás

3-4 évesek

Tanuljanak locsolóverset, berzseljenek tojást az óvodapedagógusok segítségével. Locsolkodjanak és vegyenek részt a tojás-játékokban. Tegyenek nagy sétát az óvoda környékén.

4-5 évesek

Tegyenek nagyobb sétát a környéken, írjanak tojást viasszal, díszítsék csoportszobájukat

5-6-7 évesek

Díszítsék az ablakot festéssel. Tanuljanak mondókát locsoláshoz. A fiúk locsolják meg a lányokat és felnőtteket, a lányok készítsenek tojást a fiúknak.

Fészekváltó csoportjaink megsütik a kemencében a saját óvodai jelüket.

• Pünkösöd (Húsvét után 40. napon)

Király-királyné választás

3-4 évesek

Figyelgetik a nagyok készülődését, szüleikkel vegyenek részt a tréfás vetélkedőkben, mozgásos játékokban.

4-5 évesek

Tanuljanak meg vásári kikiáltó rigmust.

5-6-7 évesek

Tanuljanak a pünkösdi király- és királyné választáshoz énekes játékokat, dalokat, egyszerűbb tánclépéseket. Táncoljanak zeneszóra a vidám forgatagban, és bátran játszanak szüleik és testvéreik bevonásával.

• Királyi napok:

Székesfehérvár a mi városunk: projektszerű óvodai közös feldolgozás

A városunkban található történelmi nevezetességek megismerése: Városház tér, Országalma, Romkert.

• Anyák napja

Csoportonkénti egyéni köszöntés, édesanyákkal, nagymamákkal.

Az ünnephez méltó dekoráció készítése, ajándék és virágosztás, megfelelő kedvenc ruhába öltözés.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

- **Május fa kitáncolása**

A saját csoportos májusfát a fiúk édesapjukkal a lányok által hozott selyemszalaggal díszítsék.
Az óvodapedagógusok a gyermekekkel a fiúk által feldíszített májusfát járják körül tavaszi dalokat énekelve.

- **Évzáró, búcsúzó- Fészekváltó**

Nyílt csoportos ünnepély. Minden gyermek értelmi képességeinek megfelelően vegyen részt.
Hagyományként minden ballagó csoport egy jellel ellátott lufit enged a magasba.
A fiatalabb korosztály is vegyen részt a ballagáson, kedveskedjenek, versel, énekléssel.

4. A program tevékenységformái:

4.1. Játék

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettségének elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, és a játékba integrált tanulás. A gyerekek a játékba integrált tevékenységeik során szerzett tapasztalatok, élmények alapján tanulnak egyenként, kisebb csoportokban vagy az egész csoporttal együtt.

Feladatok

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a tanulásba integrált játék során.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszédkészség fejlesztése a játékban.
- Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei.
- Cselekvéses felfedezéssel tanulás.
- Intellektuális érzelmekre építés.

• A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés - élmények)

Alkotó kedvű légkört elsősorban olyan játék biztosításával érhet el az óvodapedagógus, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközzel jeleníti meg azt, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka. Az óvodapedagógus, a dajka bevonásával teremtsen meg mindezekhez a feltételeket. A játékos légkört segíti a sok új ötlet is, a kellő időben adott segítség, a megerősítés.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A csoportban csak annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.

A kreatív légkör segíti a gyerekek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

Az óvodapedagógus kezdeményezésére a gyermekek szívesen vesznek részt az énekes és mozgásos játékokban. A képességfejlesztő játékoknál a gyermek válasszon szabadon a felkínált szerepek, játékhelyzetek, társak között. Az óvodapedagógus az együttjátzás során teremtsen meg a kezdeményezett játékhoz szükséges témát, eszközöket, szabályokat és a helyet. Az óvodapedagógus ösztönözze a játéka mély átérzésre serkenti a gyermekeket. Az óvodapedagógus az oldott légkör érdekében bátran használjon humoros kifejezéseket és tréfás szavakat.

• A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása

A gyermekek a csoportszobában szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvodapedagógus segítségével alakítsák ki játékuik számára a megfelelő helyet. A csoportszobákban legyen helye a többféle állandó és variálható, vagy új elkülönített "kuckóknak".

A programban jelentős szerepe miatt kiemelkedik a különösen **esztétikus és meghitt mesesarok**, amely egyúttal a dramatizálás, bábozás helye. Itt kap helyet az átváltozáshoz szükséges kellékek "kincses ládája" is.

Az intellektuális érzelmeket kiváltó séták során összegyűjtött tárgyak, termékek, növények, képek a kincseket őrző sarokban kapnak helyet, amit a gyermekek alakítanak ki és rendeznek különböző szempontok alapján.

A rajzolásnak, festésnek, korongozásnak, szövésnek, tárgykészítő népi játéknak legyen meg az állandó helye. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök mindegyik játékidőben álljanak a gyerekek rendelkezésére.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az időjárás függvényében az óvodapedagógus segítse az udvari szerepjáték kibontakozását (pl. a népi játékok, közlekedési játékok, színpadi játékok, ügyességi és sportjátékok feltételének megteremtésével stb.)

• A játékhoz szükséges idő

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játék folyamatosságát a folyamatos napirend jól biztosítja, így a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül játszhatnak több órán keresztül.

Az 5-6-7 éves gyermekek már összeszokott csoportokban játszanak. A csoportok kialakulásához, szerepek elosztásához, több időre van szüksége, mint a kisebbeknek. Ezért az óvodapedagógus kísérelje figyelemmel a játékot és törekedjen arra, hogy csak akkor ajánljon más játékot, ha már a gyermekek játéka felbomlóban van, s azt a körülmények miatt szükségesnek látja.

Az 5-6-7 éves gyermekeknek az óvodapedagógus biztosítsa a több napon keresztül tartó játékot, hogy olyan tulajdonságuk, mint az állhatatosság, kialakulhasson.

A napi életszervezésben az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy a gyermekek minél több időt kapjanak az udvari játéktevékenységhez. A reggeli órák, a tízórai utáni idő, a legnagyobb csúsztatott ebédeltetése, korábbi ébresztés növelje a kinn töltött időt.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

• A kreativitást segítő játékeszközök

A játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Az óvodapedagógus a játékhoz olyan eszközt biztosítson, mely ízléses, praktikus, egyszerű félkész játék, hogy sokféle ötlethez, játékfajta ihlessen.

A 3-4 éves gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, amelyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióját, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (papás-mamás, fodrászos, orvosos stb.), amely ösztönzi a gyermekeket a szerepjátékra, harmadsorban az esztétikai neveléshez (vers, mese, ének, rajzolás) szükséges kellékek, csengő-bongó hangszerek.

Az óvodapedagógus a 4-5-6-7 éves korosztálynak bővítsé az eszközválasztékát, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, másodsorban az értelem és képességfejlesztő játékokkal, amit a gyermekek egyénileg vagy mikro - csoportban, óvodapedagógussal vagy egyedül játszanak.

Az udvari játékok zömmel a gyerekek nagymozgását elégítik ki, de ha az időjárás megengedi, legyen mód kirakni a csoportszobai játékeszközöket, s ott is megteremteni a nyugodt kreatív játékot (barkácsolást, rajzolást, festést, konstruálást stb.).

• A gyermekek tapasztalatainak gazdagítása, élmények szerepe

A gyermekek a környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a családban, óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékidőben is átélhessék. A programban kiemelt szerepet kapnak a mikro-csoportos séták, erdei óvodai programok, ősszel és tavasszal a Sóstói Tanösvényen. Ezek fejlesztő hatása meg kell, hogy mutakozzon a gyermek tapasztalatgazdagságában.

• A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a fajta manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a gyakorló játék. Ezért legyen módja a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, így a véletlen cselekvéshez örömmérzés társul. Ez az örömmérzés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Az óvodapedagógus biztosítsa a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s játékával adjon mintát a játékok helyes használatához, a játékok elrakásához. Ez a tevékenység jól fejleszti a szem - kéz koordinációt, kezesség - szemesség kialakulását, hat a laterális dominancia kialakulására.

Az óvodapedagógus kísérje érdeklődéssel a gyermekek halandzsázását. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt.

Az udvaron is biztosítsa az óvodapedagógus a gyakorló játék lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb-nagyobb tárgy, melyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat.

Az óvodapedagógus segítse a gyermek játékát továbbfejlődni. Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték. Az óvodapedagógus szervezzen és vállaljon különféle szerepeket, hogy a különböző kapcsolatok kialakítása minta legyen a közös cselekvésekhez. A kicsik játékában kapjon teret a papás-mamás játék, a fodrászos, orvosos, kalauzos játék, melyek egyszerű mozzanatokat jelenítenek meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat a "mintha" helyzetek megteremtéséhez.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A rendszeres, többszörös ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak. Az egyszerű mesék, megjelenítésében legyen résztvevő az óvodapedagógus, adjon modellt egy-egy szerep megformálásához. Kezdetben használjanak minél több kelléket a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében.

A bábozás először az óvodapedagógus előadásával jelenjen meg az óvodában. Legyen a csoportnak kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat.

Ezt a bábót is helyezték a többi közé, hogy a gyermekek tapogathassák, megszeretgethessék. Az óvodapedagógus a bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges kellékeket a gyermekekkel közösen készítse el.

A konstrukciós játékhoz kapcsolva jelenjen meg a barkácsolás, elsősorban az óvodapedagógus által barkácsolt kellékek készítésével, amit az óvodapedagógus a gyermek aktív bevonásával hoz létre.

A gyermek konstrukciós játékára legyen jellemző a formagazdagság. A gyermek élje át az "én készítettem" alkotás örömeit.

A gyermekek játsszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi- és szabályjátékokat, amelyek könnyen betarthatók. Az óvodapedagógus tervezzen olyan szabályjátékokat, amelyek a gyermekek mozgásigényét is kielégítik.

A nagyobb gyermekek játékában is megjelennek a különböző játékfajták. Gyakran előfordul a kutató manipuláció, ha ismeretlen mozdulatokat, fogásokat igénylő eszköz kerül a kezébe. Dominánsan jelentkezik az érzellemmel telített szerepjáték, a "mintha" helyzet, amelyhez különösen erős képzelőerő is társul. Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy a beleélés kifejtett formája kialakulhasson, minél többféle szerepet megformálhasson és a szerepegyeztetésben sikeresek legyenek.

A gyermekek játék gondolása fejlődjön. Jelenjen meg a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, ami fejleszti a gyermekek kommunikációs képességét, szabálytanulási készségét, társakhoz való viszonyát, az együttes cselekvő képességet.

A jó példa nyomán a gyermekekben fokozódik a mesedramatizálás igénye. A gyermekek bábozzák, dramatizálják a meséket, hogy a meseélmény többoldalú örömszerzés legyen számukra. Az óvodapedagógus a szülők, gyermekek bevonásával barkácsoljon különböző típusú bábokat, hogy együttes, cselekvő megjelenítésre ösztönözze őket.

A szerepjátékot és a dramatizálást egészítse ki az építő, konstrukciós játék. Később legyenek képesek arra, hogy bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozzanak létre. Használjanak különböző anyagokat, eszközöket.

Az óvodapedagógus szerettesse meg a szabályjátékokat. A gyermekeknek adja meg azt a lehetőséget, hogy ők is hozzanak létre szabályokat. Legyenek a játék vezetői maguk a gyermekek is.

Különös hangsúlyt fordítunk arra, hogy az óvodapedagógus sokat játsszon a gyermekekkel.

Gyere játssz velem! (az óvodapedagógus játéka a gyermekekkel)

- mozgásos játékok
- labda játékok
- vizes játékok
- néma játék (találd ki mit csinállok)
- add tovább
- vidám, szomorú
- mondd tovább
- mit súgtam
- mondd utánam gyorsan az ellentétét
- hangutánzás

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

- hangkereső
- szőlánc
- hol hallod a tapsot
- mi változott meg
- kire gondoltam
- ki van a takaró alatt
- kinek az árnyéka ez
- játék a logikai képzelet formáival

• A gyermekek beszédkésztségének fejlesztése játék közben

A játék számtalan lehetőséget ad a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására.

Az óvodapedagógus szerepvállalásai modellértékűek a szókapcsolatok, non verbális jelzések (mimika, gesztus) hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében.

A hangszínnel, hangerővel bábni tudást a dramatikus játékok segítik elő. Az óvodapedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok adjanak teret az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (p1. hangutánzó játékok, fonémahallás fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok, stb.).

• Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei

A játéksegítő metódusai legyenek szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvodapedagógus irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyerekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetében - ha szükség van rá - az óvodapedagógus legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játékhelyzetben is legyen támogató, engedő és elfogadó. Segítsen azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.

Az óvodapedagógus avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

4.1.3. A tevékenységben megvalósuló tanulás

E program szélesen értelmezi a tanulást. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben szimulált környezetben, kiránduláson is megvalósul. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességének fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése komplex módon. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és az óvodai élet. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: észlelése, érzékelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik.

Cselekvéses, felfedezéssel tanulás:

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermekek kíváncsiságára, érzelmi állapotára, fizikai állapotára, kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is magába foglalja, amely a gyermekek életkorának és egyéni szükségleteinek megfelelő.

Az utánzásos, minta- és modellkövetéses, magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvodapedagógus a főszereplő. Később felerősödik a társak hatása is. A szokástanulást és az alapvető ismeretek elsajátítását tervezzék meg projektrendszerű tanulással, aminek eredménye a szülők számára is követhető a megerősített vizuális jelekkel.

A tanulás tervezése évszakprojektben történik, melynek minden elemét a szülők tájékoztatása érdekében hozunk nyilvánosságra. A projekt kidolgozása a szülők számára az öltözőben elhelyezve, legyen áttekinthető, olvasható, folyamatosan követhető.

A programban helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységben megvalósuló tanulás, amelyek számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adják a gyermekeknek. A program felfogása szerint a tevékenységekben megvalósuló tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben játékelrakás.

A gyermekek a tevékenységük befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdenek. Egyetlen egy napon borul fel ez az alapelv, amikor az óvodapedagógus szervezett mozgástevékenységet tart.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az óvodapedagógus terveinek megvalósítása után elemez, és felismeri a fejlesztendő területeket, fejlesztési célokat tűz ki.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

Javaslat a gyermekek heti rendjének elkészítéséhez (Mindhárom korcsoportnak egyaránt alkalmas)

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Délelőtti játékba integrált tanulás	Vers-mese-dramatikus játék. Ének-zene. Képesség fejlesztés.	Vers-mese-dramatikus játék. Rajz, mintázás, kézimunka.	Vers-mese-dramatikus játék.	Vers-mese-dramatikus játék.	Mozgás, mozgásos játékok.
Udvari játékba integrált tanulás		A környezet megszerettetése ,megismertetése.	A környezet megszerettetése, megismertetése.	A környezet megszerette-tése, megismertetése	
Délutáni játékba integrált tanulás	egyéni fejlesztések	Zenés, mozgásos percek.	egyéni fejlesztések	Zenés, mozgásos percek.	egyéni fejlesztések

A szervezett tanulás formái

(Mindhárom korcsoportnak egyaránt alkalmas.)

Kötelező Mozgás, mozgásos játékok
Énekes játékok (4-5-6-7 éveseknek)

Közvetve kötelező Vers, mese, dramatikus játék

Kötetlen Rajz, mintázás, ének-zene képességfejlesztés , a környezet megszerettetése, kézi munka, énekes játékok megismertetése (3-4 éveseknek)

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Mozgás, mese - dramatikus játék, zenés- mozgásos percek, énekes játékok.
Mikrocsoportos	Rajz - mintázás- kézi munka, ének-zenei képességfejlesztés vers. A külső világ tevékeny megismerése, megszerettetése Futás-kocogás.
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint.

A szervezett tanulás időkeretei gyermekenként:

2,5-3-4 évesek:5-15 perc

4-5 évesek:15-20 perc

5-6-7 évesek:20-35 perc

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja, egyénileg differenciál. Az óvodapedagógus az eljárásait változtatatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. A játékoság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben.

Széles körben alkalmazza a módszertani eszköztárat. Ismeri és tudatosan alkalmazza a gyermekek önálló ismeretszerzési képességének fejlesztésére szolgáló segédanyagokat, eszközöket az érdeklődés felkeltésére. Módszer választását, használatát a tudatosság, célszerűség, változatosság jellemzi. Nevelési folyamatokban biztosítja a gyermekek számára az önálló megtapasztalást, gondolkodásuk fejlesztését, tudásuk alkalmazását. Érvényesíti a tudatosság, a fokozatosság és változatosság szempontjait. Biztosítja, hogy a megszerzett elméleti tapasztalatokat, ismereteket gyakorlatban alkalmazzák. Használja az információs eszközöket munkája során.

Az élmények elmondása, az otthoni és óvodai megbízások adása, a szülők, nagyszülők bevonása a tanulási folyamatba, az önálló feladatmegoldások, önellenőrzésre, önértékelésre való készítés mind hasznos módszerei a programnak.

Az óvodapedagógus törekedjen módszertani kultúrájának kiművelésére.

Az óvodapedagógus ismerje fel a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket, dolgozzon ki hosszú távú fejlesztési tervet (tehetséges, illetve felzárkóztatást igénylő gyermekek esetében is, az egyéni bánásmódon keresztül).

Tehetségigérek gondozásának elmélete, és gyakorlata(csak iskolába készülő gyermekeknek)

Feladataink:

- Műhelyekbe beválogatott gyermekek névsorának összeállítása.
- Konzultáció szülőkkel a tehetségazonosítás és a beválogatás eredményeiről.
- Tehetségműhelyek beindítása.
- Komplex 30 órás tehetség programok kidolgozása.
- Műhelynapló vezetése.
- Félévi értékelés a gyermekek átlagon felüli adottságairól, kreativitásuk fejlődéséről és a motivációjuk jellemzőiről.
- Konzultáció a szülőkkel a gyermekek tehetségterületének változásairól.
- Hatásvizsgálatok értékelése, év végi szülői konzultáció a tehetséggondozás eredményeiről.
- A műhelymunka zárása, emléklap átadása.

A KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGEKHEZ ALKALMAZOTT SZIMBÓLUMOK

Szimbólumok	Projekt rendszerű rajzos megfigyelések
Az egészséges életmód alakítása	
Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	
Játék	
Verselés, mesélés,	
Ének, zene. énekes játék, gyermektánc	
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	
Mozgás	
A külső világ tevékeny megismertetése	

A szimbólumok mennyisége, használata korcsoportonként változó.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy mindegyik gyermek, mindennap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerülje a sztereotip megjegyzéseket (ügyes vagy, stb.), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emelje ki. Az óvodapedagógus alkalmazza a differenciált, árnyalt, személyre szabott pozitív értékelést.

Alkalmazza a jutalmazás sokféle módszerét: simítást, pillantást, mosolyt, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt.

Az óvodapedagógus tegyen meg mindent annak érdekében, hogy ne kerüljön sor az óvodában tárgyi jutalmazásra. (Kerülje a képek, pontok osztogatását).

A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi. Az óvodapedagógus a tanulási szokásokat alakítsa úgy, hogy egy gesztus, tekintet, egy ártrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

4.2. Verselés, mesélés

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi - értelmi- és erkölcsi fejlődésének elősegítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. A gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeit biztosítjuk pl: vers és mesealkotás, drámajáték.

Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel ismertetjük meg a gyermekeket.

Feladatok

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.
- Tehetséggondozás.

• A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvodapedagógusok feladata. Csak a művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét.

Ezért a mű választásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság.

Az óvodapedagógus a 3-4 évesek versanyagát népi mondákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítsa össze. Olyan mesét válasszon, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

A 4-5 éves korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-realisztikus mesék. Kapjanak helyet a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsőfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepeljenek a vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.

Az 5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át, épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és a műmesék a gyermekek mesetárába.

A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyaga gazdagodjon a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Ismerjenek meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Az óvodapedagógus tervezzen bátrabban lírai verseket, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik képek érzelmét, kifejező erejét.

A kiválasztott versek, mesék erősítsék meg a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedési formákat.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélményei a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Az óvodapedagógus teremtsen minél több lehetőséget a vidám rigmusok korai megkedveltetésére.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A gyermekek az óvodapedagógussal együtt sokszor ismétlik az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, de sohase keltse bennük ez a gyakorlás érzetét.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktassuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógusok, a nagyobb gyermekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket.

Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek ismerjék meg a bábokat.

Az óvodapedagógus mutasson be párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jeleneteket. A bábok számát fokozatosan növelje.

A vers, mese, dramatikus játékokhoz csak olyan kellékeket használjon az óvodapedagógus, ami elősegíti a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását. Hívóképekkel is erősítjük a meséhez való kötődést. Óvakodjon más eszközök használatától.

Az óvodapedagógusok és a nagycsoportos korú gyermekek bábozzanak, dramatizáljanak minél több alkalommal a kisebbeknek. Legyen ez egyben színfoltja az óvodai ünnepeknek, rendezvényeknek. A kiscsoportos korú gyermekek 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

A 4-5 éves gyermekekben kialakul a mese, a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvodapedagógus meséit. A gyermekek arcán megjelenik a megfelelő áhítat, a figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése. Az új versek kapcsolódjanak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját erősítsék meg havonként, egy közmondással, amit az óvodapedagógus a szülőkkel is megbeszél, s jól látható helyen az öltözőben elhelyez. Így a szülők is együtt tudnak gondolkodni az óvoda léleknevelő hatásán. Az óvodapedagógus segítségével jelenítsék meg a meséket, a gyermekek élményeit. Rögtönözzenek bábjátékot.

Az óvodapedagógus segítségével fejezzék be a gyermekek megkezdett mese-vagy bábjátékát.

A 4-5 éves gyermekek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

5-6-7 éves korban is minden adandó alkalmat használjon fel az óvodapedagógus a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagodjon a nagycsoportok mondókarepertoárja. A gyermekek játsszanak a rímes találós kérdésekkel, alkossanak együtt rímjátékokat. A gyermekek ismételtgessék az előző években tanult verseket.

Az új versek (15-20) bemutatása kapcsolódjon a gyermekek élményeihez. Az óvodapedagógus a gyermekeket lehetőleg ne szavaltassa kórusban. Kerülje az éneklő hanglejtést. Ügyeljen a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

A hallott egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni.

Az óvodapedagógus - főleg a délutáni pihenés alatt - olvasson a gyermekeknek folytatásos mesét. A gyermekek próbálják meg a mese önálló befejezését, új mesék kitalálását.

A közösen kitalált meséket nevezzék el a 'mi mesénk'- nek. A gyermekek fejezzék ki a mese cselekményét mozgással, mimetikus játékkal. Az óvodapedagógus a meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján keressen olyan közmondásokat, amelyekkel meg tudja erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. A gyermekek készítsenek albumot a tanult versekről, mesékről. A hallott élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A nagyobb gyermekek halljanak 15-20 új mesét a nevelési év folyamán. E tevékenység mindennap megjelenik az óvodában.

Az óvodapedagógus a gyerekeket zenei szignállal, mesepárnák elkészítésével, gyertyagyújtással a mesesarokban várja. Amikor minden gyermek megérkezett, csak akkor kezdi el a mesét, gyertyafénynél vagy lámpagyújtás után. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy két hét múlva eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat.

A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása, vagy az óvodapedagógus éneke, vagy zene ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

• A mese feldolgozásának módja

Egy – egy mese feldolgozásához legalább 5 – 6 féle módot alkalmazunk. Néhány példa ezek közül:

- az óvodapedagógus mesélése eszköz nélkül (legalább 3 alkalommal),
- az óvodapedagógus magára ölt a mese szereplőjére utaló ruhadarabot, vagy szimbólumot,
- az óvodapedagógus előadása 1 – 2 bábbal (pozitív – negatív hős megjelenítésével),
- a mese megelevenítése paraván mögötti bábozással,
- a gyermekek a mese párbeszédese részleteibe bekapcsolódnak, és együtt mondjuk interaktív módon, és mozgással is próbáljuk kifejezni a mondanivalót,
- a mesét némajátékkal megelevenítjük, kijelöljük a helyszíneket, meghatározzuk a jelenetek sorrendjét,
- a némajátékot zenei és látványelemekkel is gazdagítjuk,
- a mese szereplőit kiválasztjuk és egy köztük lévő párbeszédet játszunk el,
- közösen előadjuk a mesét úgy, hogy minden gyermek azt a szerepet kapja, ami vagy aki szeretne lenni,
- alvás előtt felolvassuk a mesét, hogy az eredeti irodalmi szövegét is hallják a gyermekek.

A dramatikus játék szervezett tevékenység: a 8 napos meseciklus második hetében megpróbáljuk elkezdni a mese feldolgozását. Először a meserészletekhez közösen kiválasztjuk a helyszíneket. Elképzeljük, mi minden lehet az adott mese helyszínén. Ezután „ki, mi szeretne lenni?” szabad választással kiosztjuk a szerepeket. A növényeket és a tárgyakat is természetesen megszemélyesítjük. Így szinte minden gyermek szerephez jut. A helyszínekhez kötődő részjeleneteket (meserészleteket) külön – külön, többszöri ismétléssel jelenítjük meg. Csak ezt követve történhet meg, hogy a mesét elejétől a végéig összeállítjuk. Ismétlések közben a szereplők cserélődnek.

A szöveg leegyszerűsítésében, lerövidítésében, a hősök tipizálásában, előadásmódjában szükség szerint segítünk. A gyermekeknek megadjuk azt a lehetőséget, hogy saját képességük szerint formálják meg a szerepeket,

ezenkívül ösztönözzük őket, hogy a mese gondolatait saját szavaikkal fejezzék ki.

A drámajáték során megjelenik az improvizáció: a mozdulatokban, a gesztusokban, a mimikában és az intonációban. A párbeszéddek által a gyermekek között olyan érintkezés valósul meg, amely révén intellektuális és erkölcsi értékek cseréje valósul meg. Az így megismert értékek a gyermekek belső tulajdonságaivá válhatnak. A drámajátékba beépülhet egy oda illő zene, ének vagy tánc. A dramatikus játékhoz elengedhetetlennek tartjuk a szimbolikus, szerepre utaló kellékeket, jelmezeket.

• A gyermekek anyanyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. Külön verstanuló tevékenységet nem szervezünk, igyekszünk a mikro csoportos séták, tevékenységek, játékok közben megtanítani egy –egy témához illő népi mondókát, rigmust, vagy verset, amit azt követően gyakran, többször is ismételünk. Csoportos versmondást csak olyan versek, mondókák esetében alkalmazunk, aminek ritmikusos lüktetése van. Fontos számunkra, hogy a gyerekek kevés verset tanuljanak, de azt önállóan tudják elmondani.

Mesélés-verselés tevékenység során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenységformában alkalmazzák. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Óvónői bábcsoportunk rendezvényeinken egy-egy szép mesét adjon elő.

Óvónői színjátszó csoportunk a projektekhez kapcsolódó témakörökben nyújtson irodalmi élményt.

Fontos szempontnak tartjuk, hogy migráns gyermekek esetében lehetőséget teremtsünk arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételgetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

4.3. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc:

A zenei nevelés célja: a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Feladatok

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Tehetségfelfedezés.

• A felhasznált zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása, igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások.

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismerjenek meg. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei.

A 3-4 éves korú gyermekek ismerjenek meg elsősorban olyan ölbéli játékokat, amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Legyen ezek között arc-, kéz-, ujj - lovagoltató játék.

A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintatos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kicsik egyszerű 4-5 hangból álló énekes játékokat ismerjenek meg, amelyek játéka álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható. A gyermekek mindössze egy-két komponált gyermekdalt tanuljanak meg az ünnepek köszöntésére.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A 4-5 éves gyermekek tanuljanak mondókákat, és még mindig játsszon velük az óvodapedagógus ölbeli játékokat. Ők már képesek arra, hogy dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat énekeljenek, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető. Ismerjék meg a csigavonal, hullámvonal, egyszerű szerepcserére épülő játékokat. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl megjelenhet már a szinkópa is.

Az óvodapedagógus az alkalmi dalokat úgy válassza ki, hogy azokhoz utánpótló mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni.

Az 5-6-7 éves gyermekek legyenek "anyáskodók", játsszanak minél több ölbeli játékot a kisebbekkel. Ezek egyik játékos lehetősége a kiolvasó, amit különböző játékhelyzetben is alkalmaznak a gyerekek. A zenehallgatáshoz olyan műveket gyűjtsön az óvodapedagógus, amit maga tud előadni, és amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését az értékes zene iránt. Az óvodapedagógus érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekeljen, de jelenjenek meg a zenei anyagában a rokon-, és más népek dalai, valamint a magyar komponált műzene, altatódalok és a klasszikus műzene is.

• A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek tanuljanak meg 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4 üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok legyenek. E kor legjellegzetesebb játéka az ölbeli játék.

A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Figyeljék meg a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét.

Érzékeljék a különböző mozdulatokkal az egyenletes löktetést. Az óvodapedagógus énekelgesse a gyermekek nevét, jelét, csalogassa őket énekelve a közös játékba, tevékenységbe.

Az óvodapedagógus keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, hogy képesek legyenek az áhítatos zenehallgatásra. Minél több zenei élményt közvetítsen, elsősorban énekes előadásával. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez minél gyakrabban kapcsoljon zenehallgatási élményt. A gyermekeknek legyen lehetősége 2-5 percig tartó hangszeres zenét, kórusmuzsikát, videofelvételen kisebb csoportban megtekinteni.

A 4-5 éves gyermekek énekelgessenek 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 12-15 új gyermekdal megtanulása mellett, ismételgessék a 3-4 éves korban tanult dalokat is. Az európai és így a magyar gyermekdalok hangterjedelme is dúr hexachord maradjon.

A körjátékok közül az óvodapedagógus már nehezebbet is válogathat, pl. szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékok stb.

A tiszta éneklés érdekében a gyermekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg, kisebb csoportban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Mutassák meg lelassított éneklés közben az énekek dallamvonalát.

A gyermekek játsszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal. Érezzék az egyenletes löktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztése érdekében. Ezeket a "ritmus-hangszereket" készítsék el közösen az óvodapedagógusokkal, a szülőkkel, hogy együtt tudjanak mondókázgatni, énekelgetni a kis "ritmus-zenekar" kíséretével.

A zenei élmény legyen mindennapos lehetőség az óvodában, kapcsolódjon minél többféle tevékenységhez.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A gyermekek ismerkedjenek meg metallofon-játékkal és olyan drámajáték hatású zenei fantáziajátékokkal is, melyek a zeneirodalom szebbnél szebb gyöngyszemeit közvetítik számukra.

Bármely tevékenység során az 5-6-7 éves gyermekek tanuljanak meg 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak találjanak ki szimbólumot, hívóképet, amit a zenesarokban helyezzenek el. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra, és lehetőséget adnak az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. Az óvodapedagógus válogasson olyan dalokból, melyben már szünet, szinkópa is előfordul.

A legidősebb óvodások szabálytartó képessége megengedi, hogy az óvodapedagógus bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat is tervezzen, amit e korosztály néptáncának is tekinthetünk.

Az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgás-anyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak (lásd a táncház).

Az óvodapedagógus a gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítse elő. A hallásfejlesztést segítő fogalom párokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést kapcsolják össze a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással.

A ritmusfejlesztés eredménye, hogy a gyermekek meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A gyermekek játsszanak minél gyakrabban zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy megérezzék a motívumok hosszát. Az óvodapedagógus fejlessze a gyermekek alkotóképességét, teremtsen arra lehetőséget, hogy egy-egy zenei feladatot többféleképpen lehessen megoldani.

Az ügyesebb 5-6-7 éves gyermekeknek adjon az óvodapedagógus lehetőséget, hogy metallofonon is játszhasanak.

• A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. Ezzel a munkaformával az óvodapedagógus a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tud fejleszteni.

Az óvodapedagógus a zenehallgatást kapcsolja a különböző tevékenységekhez. Teremtsen a délutáni órákban is módot arra, hogy a gyermekek kedvük szerint hallgassanak néhány perces kórusművet, hangszerekkel megszólaltatott klasszikus műzenét, kortárszenét.

• A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal, zenehallgatással.

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését.

A mondókák, énekek szövegének hangleadása, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésére.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- A gyermekek meglévő matematikai tapasztalataikat az énekes tevékenységeik során is alkalmazzák.

Az ének, énekes játékok, zenehallgatás helye a nevelés folyamatában

Az óvodai művészeti nevelésnek meghatározó eszköze az ének, énekes játékok és a zenehallgatás. A gyermekkori zenei nevelés hatásai - az ölbeli játékok, az énekes játékok, a zenei élmények közvetítése, a zenei képességek fejlesztése - meghatározzák egész életünk zenei érdeklődését, fogékonyságát. Ezért nem mindegy, hogy mit teszünk a gyermekek zenei nevelése területén, mit tanítunk nekik, mit játszunk velük és milyen zenei készségeket alakítunk ki. A korosztályra jellemző az érzelmeken alapuló befogadás, amely kiváló alapot ad nekünk a fejlesztéshez.

Mit tanítsunk a kicsinyeinknek?

Az óvodában a gyermekek első zenéje az ölbeli játék. Az óvópedagógus „anyaölelésben” megérezhetik a zene lüktetését simogatva, csiklandozva és lovagoltatva, melynek egyéb személyiségfejlesztő hatása is rendkívüli. A mi óvodánkban olyan sokat játszanak a gyermekek ölbeli játékot, hogy már maguktól is kezdeményezik, s azt látjuk, hogy a kisebbeket csiklandozzák, lovagoltatják, simogatják. Ez egy fokmérője lehet az ölbeli játékok megszerettetésének.

Gyermekeink ismerkedjenek meg olyan énekes játékokkal, népzenei és komolyzenei művekkel, amelyek nemzeti értékeinket közvetítik. Ezt a célt kiválóan szolgálja az a sok körjáték, mely élethelyzeteket elevenít meg, emberi szokásokat mutat be játékos formában. A néphagyományok gyermek-közelivé hozása, megszerettetése kiemelt feladatunk. Az énekes játékok táptalajt adnak ehhez, s nagymértékben hozzájárulnak a népi szokások megismeréséhez. Ezek a játékok kiválóan fejlesztik a társas kapcsolatok alakulását, egymás elfogadását, tisztelését, a pozitív érzelmi tulajdonságok elmélyítését, összességében az erkölcsi tulajdonságok, érzelmek formálását.

A legkönnyebben tanulható zenei csemegék a mondókák. Minden évben tanítsunk egy csokorra valót, mert kiválóan fejleszti a gyermekek metrumérzékét és a ritmikus, esztétikus mozdulatait. Csak néhány műdalt tanítsunk, ünnepenként, évszakonként egyet-egyet, az ünnepek köszöntésére. Ezekhez is találjunk ki játékot, esztétikus, kifejező mozdulatokat. Alapelvünk, hogy „tiszt forrásból” merítsük a gyöngyszemeket, és legyünk azon, hogy a gyermekeink minél többet énekeljenek az óvodában, mert a magyar óvodai zenei nevelés alapja az éneklés.

1. Az énekes játékok közösséget, társas kapcsolatot igényelnek, ezért minden gyermek részt vesz az 5-10 perces együttlételekben. Jó időben az udvaron is lehet az énekes játék. Szeles, esős, rossz időben pedig, mielőtt az udvarra kimennének a gyermekek, elrakjuk a játékokat, kialakítjuk a szabad területet, a csoportszobák előterében tartjuk meg a közös énekes játékot. Nagyon fontos, hogy a gyermekeknek a játékhoz megfelelő nagy tere legyen, hogy a Szép alakzatok létrehozásában és a futásban ne legyenek akadályoztatva. A kötelező foglalkozáson csak egy énekes játékot tervezünk, hogy a gyermekek kikapcsolódjanak magukat, és a tudatosan felépített játékhangulatban maradjon a csoport.

2. Az óvópedagógus minden hétre megtervezi a zenei képességfejlesztő játékokat. A mikrocsoporthoz tartozó tevékenység során egyszerre hat-nyolc gyermekkel foglalkozik a zenei kuckóban. Amikor befejezte, a következő hat gyermek vesz részt a fejlesztésben, s ez mindaddig folytatódik, míg minden gyermek részt vesz a képességfejlesztő játékban. Ebben a munkaformában nagy lehetőség nyílik az egyéni segítségnyújtásra, mert egyszerre csak hat gyermek fejlesztését kell az óvópedagógusnak irányítani. A testközelség, a testérintés is segíti az eredményesebb fejlesztő munkát.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

3. Az óvodában sokféle zenehallgatásra teremtünk lehetőséget. Valljuk, hogy ott van igazi komplex esztétikai hatása a zenehallgatásnak, ahol az élmény megérinti a gyermekeket. Akkor van értelme az altatódalok éneklésének, amikor a gyermekek lecsendesednek és megkezdik a délutáni pihenést. Akkor ad igazi hangulatot a „Gyí paci paripa”, ha a gyermekekkel sikerült a patkó dobogását meghallgattatni, és felidézhetik magukban az élményt.

Ebben a programban nincs didaktikusan tervezett zenehallgatás. Az óvónőnek sok zenehallgatási anyagot kell ismernie, hogy a gyermekek bármilyen élménye, tevékenysége közben oda illő éneket tudjon elénekelni.

A mi óvodánkban szó szerint nagy tere van a zenei nevelésnek. Az óvópedagógusok a csoportokban egy olyan zenei teret alakítanak ki, ahol hat gyermek ülve kényelmesen elfér. Ebben a térben a gyermekeket körbe veszik a metallofonok, dobok, cintányérok, triangulumok, az énekes játékokhoz szükséges kiegészítő kellékek (kalap, vőfélybot, hímezett zsebkendő, kendő stb.), a gyermekek által barkácsolt ritmuseszközök, ritmusbotok, s egy olyan zenei fal, ahol esztétikus szimbólumok hívóképek formájában megláthatjuk, melyik ölbeli játékot, énekes játékot és mondókát tanulták a gyermekek. Ez azért fontos, hogy fel tudják idézni a mondókákat, énekes játékokat, énekeket, és egész évben vissza tudjanak emlékezni a tanult zenei anyagokra, s minél többet ismételjék azokat.

A tervezett zenei nap folyamatleírása:

A reggeli órákban a gyermekeket várva ölbeli játékokat kezdeményezünk.

A zenekuckóban előkészítjük azokat az eszközöket, amelyeket a mikrocsoportos fejlesztéshez, a közös játékokhoz használunk.

Az óvodapedagógus a folyamatos tízóraiás előtt is kezdeményezheti a zenei képességfejlesztő játékokat, maximum 6-8 gyermekkel a zenekuckóban. Ezek a tevékenységek 5-10 percig tartanak.

Az óvodapedagógus hívogató énekkel összeverbuválja a gyermekeket, és a tervezett énekes gyermekjátékot addig játsszák, míg a gyermekek kijátszhatják magukat. A jóízű, önfeledt játék katartikus élményt ad a gyermekeknek.

Az énekes játékok a gyermekek esztétikai érzékét is fejlesztik. Hatásuk sokrétű, szerteágazó. A különböző játékokkal gazdag, sokszínű hangulatvilágot igyekszünk sugározni. Erre szolgálnak a játékok különböző típusai: pl. szerepcsere, párválasztó, kergető stb.

A tiszta éneklésre valamennyi zenei ténykedésünk során figyelünk, de korántsem helyezzük az első helyre a zenei fejlesztésünk során. Zenei nevelésünk alapelve, s egyben célja a boldog, önfeledt együttjátszás, a zene léleknevelő hatásának megéreztetése. Fontos, hogy betartsuk a hangterjedelmet korosztályonként, Forrai Katalin: „Ének-zene az óvodában” c. könyvét alkalmazva. Fontos, hogy a gyermekek megérezzék, hogy jó együtt dúdolgatni, énekes játékot játszani és szépen, ízlésesen, igényesen előadott dalokat, hangszeres rövid zenei darabokat meghallgatni.

Ugyanakkor a gyermekek bátor, egyéni zenei megnyilvánulásait maximálisan támogatjuk. Azt szeretnénk, ha gyermekeink a tanult óvodás dalokat bárhol, bárkinek el tudnák énekelni egyénileg is. Minden megtanult éneket a gyermekek egyéni énekléssel adják elő. Ennek tere a mikro - csoportos tevékenység.

Zenehallgatás új módszerekkel

Hangversenyeket szervezünk, melyet összekapcsolunk az ovigaléria megnyitókkal. Ezek a mi évszaki koncertjeink, ahová zenei általános iskolásokat, zenetanárokat hívunk meg. A gyermekek színvonalas hangszeres előadást, kóruséneklést hallhatnak 20-30 percben. Az óvodapedagógusoknak is ajánljuk, hogy minél gyakrabban szervezzenek közös énekléseket, és vállaljanak egy-egy fellépést az ünnepi hangulat fokozásáért. A magyar népdalok, népzene, megismertetése, megszerettetése elengedhetetlen feltétel nemzeti kultúránk értékeinek megőrzéséhez. Ezért a többi tevékenységet úgy szervezzük meg (mese, rajz, környezet, mozgás), hogy minél többször legyen alkalmunk népdalokat énekelni a komplex művészeti hatás eléréséért.

A zenehallgatás lehetőségét gazdagítják egyénileg felvett komolyzenei, népzenei videó- és hangkazetták, amelyeket évszakhoz, alkalmakhoz társítva felhasználhatunk. A folyamatos bővítés tág teret biztosít a zenei értékek megismeréséhez, zenehallgatáshoz.

Zenehallgatást jelent a pihenés, alvás előtti altatódalok éneklése, hallgatása, amit az óvodapedagógusok dúdolva, lallázva, halkán énekelve adnak elő. Az óvónők vegyenek fel klasszikus altatódalt többször egymás után azért, hogy ha fáradt a hangjuk és nem tudnak énekelni, a zenei hatás akkor se maradjon el. A reggeli érkezéskor az öltözőben hallható, gitáron, hárfán, lanton megszólaló, zene is közli, hogy másképpen folyik a gyermekek nevelése ebben az óvodában. Ezt nem nevezhetjük tudatos zenehallgatásnak. Ez a zene hangulatot, nyugalmat áraszt, oly annyira halk, hogy a gyermek teljes egészében a szüleire és a tevékenységére tud figyelni. Az óvónők tudatosan gyűjtsék az erre megfelelő komolyzenei felvételeket.

Egyszerű népi hangszerek, ritmushangszerek megismerését is fontosnak tartjuk. Igyekezünk minél több alkalommal lehetőséget biztosítani kipróbálásukra, használatukra, amely egyben fejleszti a gyermekek metrumérzékét, ritmusérzékét. Ezek segítségével különbséget tudnak tenni gyermekek dinamikai és tempóváltások között. Ünnepeken és hétköznapiakon is gyakran találunk megfelelő alkalmat arra, hogy külön-külön vagy együtt zenélve, zenei élményt nyújtsunk a gyermekeknek.

Tapasztalatunk az, hogy kevés szülő érdeklődik a zene iránt, és a gyermekek otthon nem kapnak művészi, életkoruknak megfelelő zenei élményt. Ezért a szülők szemléletformálásában felelősséget kell vállalnia az óvodának.

Sok gyermeknek csak annyi zenei élmény jut, amennyit az óvodapedagógus kisugároz magából, amennyi rácsodálkozási, „ah” élmény éri az óvodában.

4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

A tevékenység célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér - forma - szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Az elkészült gyermekmunkák először a mini-galériára, majd témától függően a gyermekek albumába vagy otthonukba kerülnek.

Feladatok

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- Tehetség gondozás egyénre szabottan.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben.

• A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum domináljon. Az alkotó-alakító tevékenységekhez a megfelelő hely olyan tér legyen, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre.

Az óvodapedagógus a munkaasztalt úgy alakítsa ki, hogy maximum 6-8 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen. Az óvónő egy témát, de kettő technikát ajánl fel a gyermekeknek, kreativitásuk fejlesztése érdekében. A technikákhoz szükséges eszközöket a gyermekekkel együtt készíti elő, és ha a technikát nem ismerik, akkor annak használatát lépésről lépésre, gyermekként megtanítja. Az alkotás folyamatát figyelemmel kíséri, ha szükséges javaslatokat fogalmaz meg. A gyermekek

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

tevékenységében fellelhető változásokat kiemeli. Az elkészült munkák elhelyezésénél segítséget ad. Arra körültekintően ügyel, hogy a mini-galériába kitett alkotások ízlésesen, esztétikusan, figyelemfelkeltően legyenek kirakva! A gyermekekkel megnézik a kis kompozíciókat, gyönyörködnek a látványban, időt szakít arra, hogy felfedezzenek az alkotásban valami különösét, kedveset. Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, amelyben a gyermekek szívesen kapcsolódnak be az alkotó munkába, az elrontott sikertelen lépéseket javíthatják.

Az óvodapedagógus a tevékenységhez biztosítson elegendő időt is, hogy a gyermekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig kedvük tartja. A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyre van szükség.

Az eszközök biztonságos kezelését az óvodapedagógus egyenként tanítsa meg a gyermekeknek. A rajzoláshoz, festéshez, mintázás-anyagformáláshoz, szövés-fonáshoz, batikoláshoz, origamihoz, építéshez és műalkotással való ismerkedéshez az óvodapedagógus gondolja végig a feltételeket, s teremtsen meg a mindennapi szabad játékban is.

• A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése

Az óvodapedagógus az óvodába kerülő 3-4 éveseknek tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Kezdődjön el az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítása, észrevetve, együttesen gyönyörködve a saját alkotásokban, a mű- és népművészeti szépségekben. A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendelhetők. Ezek ne különüljenek el élesen egymástól.

Az óvodapedagógus tervezze meg a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit.

Nem tervezhető a szándéktalan firka, és a látszólag forma-firka időszakában a téma,

A gyermekeknek legyen lehetősége az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal.

Az óvodapedagógus segítse a gyermekek képalakító készségének megindulását a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendeléséig.

A gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban. Ismerjék meg az anyagok alakíthatóságát, nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva stb. A gyermekeknek legyen biztosítva az agyagozás.

A 3-4 éves gyermekek ismerkedjenek az építés során a különböző tárgyak formáival, alakzataival tudjanak beszélni az alkotásukról, s örüljenek a létrehozott produktumnak.

Az óvodában az évszakonként kialakított ovigalériát ismerjék meg, a kiállított alkotásokat kiscsoportokban többször nézzék meg.

Az óvodapedagógus a 4-5 éves gyermekek alkotó-alakító tevékenységét bővítse.

A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítse élményeikhez kapcsolódó témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikával. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A gyermekek gyönyörködjenek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használjanak ceruzát, krétát, filc- és rost tollakat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához. A gyermekek alakítsanak képeket spárgából, fonalakból, textilből, termésekből.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

A plasztikai munkák során legyenek képesek a formák tagolására. Tudjanak játékuhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni.

Használjanak különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket a plasztikus formák létrehozásához.

Az építés során variálják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Használjanak ehhez pl. nagyobb méretű dobozokat, takarókat, berendezési tárgyakat.

A gyermekek segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában. Látogassák kisebb csoportokban az ovi-galériát, nyilvánítsák ki véleményüket a kiállított alkotásokról. Mutassák meg szüleiknek a kiállított műveket, a legjobban tetsző művet csoportonként hímmzett szívecskével jelöljük.

Az 5-6-7 éves gyermekek alkotó-együttműködési készségét figyelembe véve az óvodapedagógus segítse a képi, plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését.

A képalakítás során a gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót.

Az óvodapedagógus gazdagítsa a technikai megoldásokat és az eszköz-lehetőségeket pl. batikok, kollázsok, plakettek, domborművek, viaszkarok, lenyomatok, makettek, márványozás stb. alkalmazásával.

A saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekek használjanak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, jelenítsék meg a formákat, színeket egyéni módon.

A gyermekek plasztikai munkájában is jelenjen meg a közös térbeli többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék stb. Egyénileg dolgozzanak gyermekeknek méretezett szövőkereteken.

Az óvoda "legidősebbjeinek" legyen igénye az ajándékkészítés –első sorban ünnepekhez kötötten – szüleik részére, de gondoljanak az óvoda legkisebbjeire és felnőttjeire is. Éljk át minél gyakrabban az ajándékozás örömet

Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében.

Szülők segítségével gyűjtsék az alkotó-alakító munkához szükséges anyagokat. Vonják be szüleiket az óvoda szépítésében.

Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze pl. búvóhelyeket, (mobil színpadot stb.).

A térbeli tapasztalat segítse az eredeti megoldások kivitelezését is.

A gyermekek lehetőleg teljesen önállóan készítsenek elő minden anyagot, eszközt az alkotó tevékenységhez. Az óvodapedagógus több napon át tartó építés lehetőségét is biztosítsa,

Az óvoda ovi-galériája legyen az 5-6-7 évesek ízlésformáló, szemet gyönyörködtető, beszélgető helye, ahol a műalkotások hangulati, formai, színbeli elrendezéséről esik szó. A gyermekek kisebb csoportokban, személyesen találkozzanak a kiállító iskolásokkal, alkotó rajztanárral vagy művésszel. Legyenek büszkék óvodájuk galériájára, invitálják szüleiket, nagyszüleiket is a látvány megtekintésére.

Az anyanyelvi nevelés a mini és az ovi-galériában

Meséljenek szüleiknek alkotó munkájuk folyamatáról, fogalmazzák meg véleményüket társaik kiállított munkáiról is. A gyermekek kiscsoportban többször nézzék meg, csodálják meg a kiállított alkotásokat. A kiállított alkotásokról mondják el gondolataikat, benyomásaikat próbálják megfogalmazni. Az ovi-galéria legyen beszélgető hely számukra. Lehetőségük legyen találkozásokra a kiállító művészekkel, akiknek kérdéseket tehetnek fel.

• A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak.

Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikro-csoportos, kötetlen formájú

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

tevékenységet szervezzen. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 6-8 gyermek vegyen részt a tevékenységben. Az óvodapedagógus teremtsen meg annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. A gyermekek jelenítsék meg személyiségük kivetített darabját, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia- és élményviláguk mutatkozik meg.

Az eredményesség érdekében használandó:

**Nagy Jenőné, Németh Menyhértné, Novákné Cseh Ibolya :
„Rajz, Mintázás, Kézimunka.” Módszertani kézikönyv.**

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző legyen a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek legyenek.
- Téralkításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők legyenek.
- Csodálkozzanak a szép látványra, tudjanak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- A megszerzett matematikai tapasztalatokat életkoruknak megfelelően valamennyi tevékenységi formában alkalmazzák.

4.5. A mozgás

• A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve. A MOZGÁSKOTTA elemeit lehetőség szerint az óvodapedagógusok építsék be a foglalkozások anyagának feldolgozásába.

Feladatok

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.
- Tehetséggondozás egyénre szabottan.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben.
- Ismerkedjenek meg a MOZGÁSKOTTA elemeivel, válják jártasságukká.

• A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgás fejlesztő játékok összeállítása

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér, mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre.

A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismételése.

A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit az óvodapedagógus mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezze.

Az anyanyelvi nevelés megjelenése mozgás, mozgásos játékok közben

Utasítások adásakor az óvodapedagógusnak ügyelni kell a szavak megfelelő hangsúlyozására. Életkoruknak megfelelő tagolt, érthető lassú tempójú beszéd segíthet a feladatok megértésében. Fontos a lényegre törő, rövid utasítás. Az irányok neveit a mozdulatok végzése közben ismétljük. A testséma kialakítása, a testrészek neveinek megnevezése, a téri fogalmak megértése anyanyelvi nevelésünk fontos része a mozgásos tevékenységek levezetése során.

Az óvodapedagógus a 3-4 éves gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezze a hangsúlyt. Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal (pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformák gyakorlása). Játsszanak ugrásgyakorlatokat (pl. szökdelések, sorozatugrások, rövid nekifutásból fellépés, majd leugrás). Ismerkedjenek a dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal (pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labda leütés-elkapás stb.).

A mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlására is (pl. csúszások, kúszások, mászások). A talajtorna eleme is jelenjen meg a játékokban (gurulás a test hossz tengelye körül). A gyermekek játsszanak minél több egyensúlyozó játékot.

Az óvodapedagógus alkalmazzon többféle kézi szert a különböző típusú mozgásos játékokhoz.

A mozgásfejlesztő játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek. Késztesse a gyermekeket elvárható erő kifejtésre. Az óvodapedagógus rendszerint mutassa meg a helyes mintát, és igényelje a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását. Az előtérben legyen mozgásra készítő eszköz (pl. bordásfal, labda, karika, szivacs-szőnyeg stb.). Az óvodapedagógus ezeket az eszközöket cserélgesse a gyermekek érdeklődésének megfelelően.

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futásgyakorlatok (pl. fussanak három-négy akadályon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással stb.). Az óvodapedagógus szervezzen ugrásgyakorlatokat (pl. egy lábon, páros lábon, szökdelésekből, valamint felugrás két lábra és leugrás két lábra, játékos helyből távolugró verseny). A dobásgyakorlatok során próbálgassák a célba dobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával, harántterpeszállásból. Minél gyakrabban játsszanak labdagyakorlatokat, annál jobban tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani.

Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a támaszgyakorlatokat (pl. csúszást, kúszást,

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

mászást, talajon és szereken). A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és a kézen-állás előgyakorlata "a csikórugdalózás". Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. A gyermekek játsszanak egyensúlyozó játékokat 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsútós szereken.

Az óvodapedagógus tervezzen lábboltozat erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat. A csoportteremben legyen alkalma a gyerekeknek szabadidőben is ismételtetni a szervezett foglalkozáson megismert mozgáselemeket.

Az 5-6-7 éves gyermekek összerendezettebb, harmonikus ritmusú.

Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételnék. Hangsúlyt kap ennél a csoportnál az észlelés, az alakítás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a finom motorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Az óvodapedagógus minél gyakrabban tervezzen kisebb testrészekkel végzett mozgásokat. Használjanak különböző kézi szerszámot, pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat és kendőket,

A Különböző típusú futásgyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Ismerjék meg a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást.

Végezzenek ugrásgyakorlatokat. Szökdeljenek páros és egy lábon haladással. Végezzenek sorozatugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépéses nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat.

Játsszanak dobásgyakorlatokat. Dobjanak egykezes, kétkezes, alsó és felső dobással célba, 2 m magas kötél felett. A gyermekek játsszanak labdagyakorlatokat.

Vezessék a labdát járás, futás közben. A gyermekek tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat (pl. pók, rákjárási, talicskázás).

Ismételjék az óvodában tanult talajtorna elemeket: guruló-átfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást. Egyensúlyozzanak padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve.

Legyen az óvodában a szülőkkel egybekötve legalább évi kétszeres sportprogram.

• A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében

Az óvodapedagógus a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni udvari játék és séta során is biztosítsa.

Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak az óvodapedagógus heti egy alkalommal szervezze meg, különböző időkeretekkel. Az időkereteket az óvodapedagógus szabadon variálhatja a szerint, mit igényelnek leginkább a gyerekek. A mozgásos tevékenységek megtervezésekor legfontosabb szempont, hogy minél többet játszanak a gyerekek. A tervezett tevékenység végig keretjátékkal történik. A terem átgondolt előkészítése után az óvodapedagógus pontosan elmondja, hogy ma mit fogunk játszani. Akkor szervezi, tervezi meg jól a mozgást, ha annyi kiegészítő eszközt tervez, hogy minden gyermek egyszerre mozoghat. Az óvónő a nehéz mozgáselemek helyszínénél tartózkodjon, segítse a gyermekek mozdulatainak helyes kivitelezését. A mindennapi testedzés: a heti rendszerben szabályozottan 2 alkalommal zenés- mozgásos perc, 2 alkalommal ovikör, mindhárom korosztálynak ajánlott.

A kötelező mozgás tervezése vázlatban történik.

A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozzák meg. (Lásd: Az egészséges életmód alakítása című fejezetben)

Hetente legalább kétszer „zenés, mozgásos percek” megszervezése ajánlott, ahol a gyermekek korcsoportonként különböző időkeretben, zenére mozoghatnak.

Az utánpótlás alapuló mozgás anyagát az óvodapedagógus gimnasztikai elemekből építse fel (pl.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

kartartások, testhelyzetek kar-, törzs-, térd- és lábmozgások, valamint különböző irányú járásgyakorlatok). A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségeinek kielégítését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, esztétikusan végezni gimnasztikai gyakorlatokat
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- A tevékenység során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenységi formában gyakorolhatják.

4.6. A külső világ tevékeny megismertetése ,megszerettetése:

A tevékenység célja:

A szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet felfedezése során gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi- tárgyi világ értékei iránt, a gyermek tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása fontos feladatunk. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

Feladatok

- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

• A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A gyermekek a közvetlen környezetükben érzékeljék a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.

Ahhoz, hogy a gyermekek reagálására oda tudjunk figyelni, valamint biztosítani tudjuk számukra a felfedezési tanulási lehetőségét, ezért alkottuk meg a környezeti nevelés mikro csoportos tapasztalatszerzésének rendszerét. Nem elég valamit megnézni a gyermekeknek, a cselekvési lehetőségeket is teremtenünk kell. A felfedezéseinket mindig erősítsük meg művészeti élmény kiegészítésekkel. A humor nevelésfilozófiánk kiemelt eleme, ezért éljünk a találós kérdések szellemes, szórakoztató, ugyanakkor a felfedezést is szolgáló hatásával. A tervezett felfedező tevékenységet a délelőtti (átfedési időbe)integráltuk. A mikro csoportos élményszerzésen egyszerre 10 fő vehet részt. A csoportbontás szempontjait az óvodapedagógusokra bízuk.

3-4 évesek

A 3-4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után ismerkedjenek meg az óvoda közvetlen környezetével. Figyeljék meg az évszakok szépségeit, színeit, időjárását, növényeit. Gondoskodjanak a madarokról a téli évszakban. Beszélgessenek a hazatérő madarokról gólya, fecske. Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat. Beszélgessenek és nézegessenek képeket a családról. Gyakorolják a gyalogos átkelést, és figyeljék meg a rendőrlámpa jelzéseit. Ismerjék fel és nevezzék meg az úttesten közlekedő járműveket. A közlekedési parkban, önállóan a gyalogosátkelő helyen a lámpának megfelelően haladjanak át.

Nevezzék meg a baromfiudvarban található állatokat, sorolják fel külső jegyeiket és beszélgessenek hasznukról (kacsa, tyúk, házinyúl). Ismerjék fel a ház körül élő állatokat kutya, macska. Kísérletezzenek vízzel. Figyeljék meg és hasonlítsák össze a víz hőmérsékletének változását. Vásároljanak, ismerkedjenek a vásárlási szokásokkal. Beszélgessenek a környezetben látható formákról, nagyságbeli jellemzőkről. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek maximum 5-10 perces erdőben élő állatokról és vadállatokról készült videó felvételt megnézhesenek.

4-5 évesek

Az óvodapedagógus 4-5 éves gyermekek tapasztalat és élményszerző sétáit, az óvoda utcáján és az óvoda közvetlen környezetében szervezze meg. Az óvodapedagógus törekedjen a megfigyelések, gyűjtő munkák gazdagítására. Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenységei között. Gyűjtsenek terméseket, s azokat hasznosítsák az óvodapedagógus segítségével. Végezzenek rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtást. Közösén készítsenek albumot a projektek témáiról. Tudják bemutatni családjuk tagjait és az otthonukat. Használják a közlekedési parkot, gyakorolják a gyalogos átkelőhelyen az áthaladást.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

Próbálják a járművek használatával a haladási irányt követni, tartani. Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait. Ismerjék meg a személy és teherszállító járműveket. Közlekedjenek járműveken (autóbusz). Gyakorolják az autóbuszon a fel és leszállást. Lehetőség szerint látogassanak el egy közeli autószalontra. Barkácsoljanak madáretetőt, figyeljék a csipegető madarakat. Beszéljenek a hazatérő madarokról, és figyeljék meg fészükük nagyságbeli különbségét. Ültessenek a kertbe virágpalántát. Ismerjék a háziállatokat, erdőben élő állatokat, bogarakat. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermek az erdőben élő állatokról és vadállatokról videó felvételeket megtekinthessenek.

5-6-7 évesek

Ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét, ha lehetőség van rá szüleik munkahelyén keresztül. Figyeljék meg az évszakok szépségét, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődési feltételeit. Csíráztassanak, ültessenek növényeket. Az óvodapedagógus szervezze meg a Föld Napját (április 22.), ekkor zöld ruhában jelenjenek meg a gyermekek. Ezen a napon közösen virágpalántát ültessenek az udvarba. Legyen napszakokat bemutató tábla, amit a gyermekek önállóan kezeljenek. Látogassanak lehetőség szerint múzeumba, színházba, iskolába, vasútállomásra. Figyeljék meg a költöző madarakat. A fecskesaládokat és gólyasaládokat hasonlítsák össze. Barkácsoljanak madáretetőt. Válogassák szét az eheto eledeleket és nevezzék meg azokat.

Három itthon telelő madarat nevezzenek meg vörösbegy, széncinege, feketeterítő. Legyen ismeretük, szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközökről. A közlekedési parkban igazodjanak el, közlekedési szabályokat önállóan tartsák be, a rendőri karjelzéseket ismerjék meg. Ismerjék meg környezetük háziállatait (ló, sertés, szarvasmarha). Ha lehetőség van rá, figyeljék meg hol élnek. Az óvodapedagógus mutassa meg videó felvételen keresztül a vadon élő állatok és az erdőben élő állatok környezetét, életmódját.

Ismertesse meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, így a gyermek megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

• A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

- Lehetőséget biztosítunk a gyermekek önálló véleményalkotására.

A mikro-csoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek - óvodapedagógus személyes beszélgetéseire. Az óvodapedagógus minden gyermekre oda tud figyelni, minden kérdésre meg tud válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek között erősödjön a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos megbeszélése. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A Maroshegyi Óvoda Helyi Óvodai Programja

Javasolt projekt témáink:

- Engedjétek, hogy szeressünk benneteket!
- Könyvtár
- Itthon telelő madaraink
- Régi és új játékaink
- Babák régen és most
- Járművek
- Otthonunk
- Szüret
- Zöldségek – vitaminok
- Tanösvény
- Kató néni piaca
- Tűz – víz - levegő az élet elemei
- Egészség-betegség
- Testünk – egészségünk védelme
- Közlekedés
- Virágok
- Az év tizenkét hónapja
- Lakóhelyünk
- Állatok
- Mesterségek:
 - szövés
 - pékség
 - könyvtár
 - cukrászat
- Magyarország
- Ünnepek:
 - Mikulás
 - Március 15
 - Királyi napok
 - Húsvét
 - Pünkösöd
 - Anyák napja

• A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére, a gyűjtemények közvetlen megnézése és az évszaki albumok összeállítása ad lehetőséget. Ősszel és tavasszal erdei óvodai program megszervezésére kerül sor. (tanösvény) Évszakonként ugyanazt a helyszínt keressük föl, hogy a természet körforgását a gyermekekkel megláttathassuk.

A 3-4 éves gyermekek erdei óvodai programja 1-2 órás, az óvoda közelében található ligetes, fás park ad erre lehetőséget. A hátizsákokba elkészített tízórai jelzi a félnapos levegőn tartózkodást (Sóstói – Tanösvény)

A 4-5 éves gyermekek félnapot tartózkodnak a természetben. (Sóstói Tanösvény, pentellei parkerdő)

Az 5-6-7 éves gyermekek fél napot kinn töltenek, akár távolabbi erdős-ligetes terepen, ahol az egészséges életmódjuk biztosításához adottak a feltételek. (Az időkeretek csak ajánlások, az

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

óvodapedagógus a helyi körülményeknek megfelelően tervezze meg az erdei programokat.)

A gyermek fejlesztése mindhárom korosztály esetében lehetőség szerint mikro-csoportban történik, közvetlen élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával. A séta szervezésénél minden esetben az óvodapedagógus döntse el melyik szervezeti forma, legyen megfelelő (mikro-csoportos, csoportos). Az óvodapedagógus 2-3 hetente egy természeti vagy emberi, vagy tárgyi környezeti téma megfigyeltetését tervezze. A témát lehetőség szerint több napon keresztül dolgozza fel 10 gyermekkel. Az óvodapedagógus a projektszerűen dolgozza fel, a projekt időtartama kb. 2-3 hét.

A projekt témakörén belül megfogalmazzuk a valós problémát, kitűzzük a célokat kiemelve a kapcsolódó nevelési feladatokat (három fő feladatunk: erkölcsi és szociális képességek alakítása, esztétikai érzelmek kibontakoztatása, intellektuális érzelmek biztosítása), a helyzetkomikum lehetőségeit.

- ❖ Megfogalmazzuk a gyermekek élmény és tapasztalatszerzésének lehetőségeit (pl. városunk szobrai –Királyok városa).
- ❖ A témakörök legfontosabb eszközeinek megtervezése az óvodapedagógusok művészeti élmény-kiegészítései zene, irodalom, vizuális.
- ❖ Pontokba szedjük a gyűjtőmunka megszervezését.
- ❖ Többféleképpen tervezzük az élmények és tapasztalatok feldolgozását.
- ❖ Fejlesztőjátékokat tervezünk a projekt témakörében.
- ❖ Összegezzük, értékeljük.
- ❖ Tájékoztatjuk a szülőket az élményekről, tapasztalatokról (visszatekintő).
- ❖ Kiállítást szervezünk.
- ❖ Megtervezzük a projekt eredményes levezetéséhez szükséges eszközöket.
- ❖ Értékeljük a projektet.

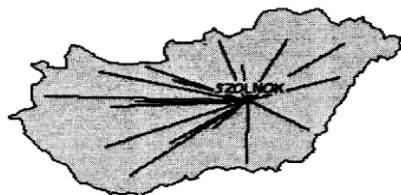
Készítünk fotókat a közvetlen tapasztalatokat közvetítő, felfedeztető tevékenységekről, hogy a gyermekek a felvételek többszöri megtekintése segítségével újra meg újra átélhessék az élményeiket.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat, értik a helyeket, kifejező névutókat (p1. alá, fölé, közé..)
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.
- Tevékenység során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenység formában alkalmazzák.

A projekt tervezése a következő szempontok szerint történik

„ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL”
ÓVODAPEDAGÓGUSOK ORSZÁGOS SZAKMAI EGYESÜLETE
AZ ÓVODÁSOK NEVELÉSÉÉRT
Szolnok, 5000 , Pf.: 248 , 5001
☎:06(56)414-481, Fax: 06(56) 370-604
Email: onme@chello.hu

**„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” című alternatív
program környezet megszerettetése tevékenység projektrendszerű
tervezése**

A tevékenység kerete:..... évszak

A projekt témaköre, témája:

.....

A projekt célja:

.....
.....

A projekthez kapcsolódó nevelési feladatok kiemelése:

Erkölcsei és szociális érzelmek fejlesztése:

.....
.....

Esztétikai érzelmek fejlesztése:

.....
.....

Intellektuális érzelmek fejlesztése:

.....
.....

Helyzetkomikum

.....

A projekt időkerete: A résztvevők gyermekek száma

A mikrocsoportok szervezése

.....
.....

1.ÉLMÉNY-ÉS TAPASZTALATSZERZÉS

1.....
.....

2.....
.....

3.....
.....

4.....
.....

2. GYŰJTŐMUNKA TÁRGYA ÉS ANNAK MEGSZERVEZÉSE

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ÉLMÉNYEK ÉS TAPASZTALATOK FELDOLGOZÁSA

1.....
.....

2.....
.....

3.....
.....

4.....
.....

5.....

.....
.....

4. FEJLESZTŐ JÁTÉKOK

1.....
.....
2.....
.....
3.....
.....

5. ÖSSZEZÉSEK, ÉRTÉKELÉSEK: (Szülők tájékoztatása az élményekről, tapasztalatokról. Visszatekintő megírása)

.....
.....
.....

6. A PROJEKT EREDMÉNYES LEVEZETÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK:

.....
.....

7. A PROJEKT ÉRTÉKELÉSE:

Ezt csak a projekt levezetése után kell

kitölteni.....
.....
.....
.....

Dátum:

a tervet készítő óvónők

4.7. Munka jellegű tevékenységek:

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Feladat

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése.

• A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból, és cselekvő tapasztalásból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan végezzenek munkajellegű tevékenységet.

Az óvodapedagógus mindegyik munkafajtánál adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítsen a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömet, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. Mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségű az önkiszolgálás - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás. (Lásd az „egészséges életmód alakítása” című fejezet, mely részletezi e tevékenység tartalmát.)

A 3-4 évesek az óvodapedagógust figyelve vegyenek részt a növények, állatok gondozásában, etetésében. A kerti munkában (virágoskert) figyeljék meg a plántázást, a növények locsolását. Segítsenek a falevelek elszállításában, a növények locsolásában.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Az óvodapedagógus a legkisebb óvodásokat is vonja be az alkalmoszerű munkába, ami lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő. A szabályosan ismétlődő mindennapi munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (p1. a játékok elrakása, mosása, tisztítása, a terem díszítésében segítségnyújtás).

A 4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a felelősi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.) E program megerősíti a felelősi munka fontosságát, Az óvodapedagógus és a dajka közös megállapodás alapján gondolja végig a felelősi munkát és alakítsa ki a gyermekek összehangolt cselekvésláncát.

Alkalmoszerű ismétlődő munka a játékok helyre rakása, a csoportterem átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése. Ezeket a munkákat a gyermekek együtt végezzék a felnőttek átgondolt, konstruktív vezetésével. Az óvodapedagógus tervezze meg az egyéni megbízások lehetőségeit (p1. Információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ajándékkészítés a kicsiknek, az óvoda dolgozóinak, a jeles napok előkészítése stb.).

Az óvodapedagógus tervezze meg - a lehetőségeknek megfelelően - a gyermekek növény- és állatgondozását. A gyermekek működjenek közre az élősarok gondozásában, a virágoskert ápolásában, az óvodaudvar tisztántartásában, (avar gyűjtése, öntözés). Az óvodapedagógus segítségével a gyermekeknek legyen lehetősége gondozni a madáretetőt. Az óvodapedagógus irányításával készítsék el a madarak étkeit.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan végzik a felelősi munkát. Közös eldöntik a munka megosztását. Étkezés után szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek, felsöprik a morzsákat.

Az alkalmoszerű munkákat a gyermekek önálló vállalás alapján végezzék, soha ne alkalmazzon az óvodapedagógus kényszerítő eljárásokat. A gyakori dicséret, elismerés hatásával érje el, hogy a gyermekek szívesen vegyenek részt a munkában.

Végezzenek önállóan környezetszépítő munkát, egyszerű javításokat, vitaminsaláták készítését. Rendszeresen segítsenek a kicsik öltöztetésében, készítsenek nekik meglepetéseket.

Az óvodapedagógus úgy alakítsa a növénygondozást, hogy a gyermekek minél több műveletet tudjanak önállóan végezni. A kerti szerszámokat önállóan használják, gondozzák. A növények gondozását a magvetéstől a termés összegyűjtéséig együtt tervezzék és végezzék a felnőttekkel, (Luca búza vetése). Utasítások adásakor az óvodapedagógusnak ügyelni kell a szavak megfelelő hangsúlyozására. Életkoruknak megfelelő tagolt, érthető lassú tempójú beszéd segíthet a feladatok megértésében. A gyermekek többször nézzék meg csodálják meg munkájuk eredményét. Mondják el gondolataikat, benyomásaikat próbálják megfogalmazni. Munka jellegű tevékenységeket a gyermekek az óvodai élet teljes rendszerében végeznek. Minden munka jellegű tevékenység végzésénél ügyeljünk a következőkre. A szükséges eszközök használatát tanítsuk meg. Minden munka folyamatot alaposan tervezzük meg. Ha a gyermekek megtanulták a munka folyamatot, csak akkor segítsünk, ha kéri a segítségünket. Minden elvégzett munkát értékeljük. Programunk az önállóság elérése érdekében megerősíti az önkiszolgálás minden területén. Akkor vagyunk eredményesek, ha a gyermekek minél több munkát önállóan el tudnak végezni. A gyermekeket ne szolgáljuk ki, ha már a munkafolyamatot tudják.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Szívesen közreműködnek a növények, a madarak gondozásában.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskoláknak, felnőtteknek.

5. Óvodánk kapcsolatrendszere:

5.1. Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

A szülő tud legtöbbet a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Az óvodapedagógusok lehetőségekhez mérten figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, és ha szükség van rá segítséget nyújtanak. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Az óvoda körültekintően szervezze meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.

Támogassa és szervezze meg a közösségfejlesztő programokat és ezekhez alkalmazzon motiváló módszereket.

A kapcsolattartás formái

A családlátogatás (lehetőleg még az óvodába kerülés előtt), anyás befogadás, a napi kapcsolattartás elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről (szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóóra, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek, kirándulások). Az óvoda szervezze meg a szülők érdekegyeztető, érdekvénytő fórumait. A gyermekéről a szülő az óvodába lépéstől az iskolába kerülésig, folyamatos objektív tájékoztatást kap, írásban és szóban egyaránt, a fogadóórák alkalmával.

Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Az óvodapedagógus feladatai:

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek **óvodába kerülését, járását.**

Biztosítja a gyermekeket megillető **jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.

A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.

A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.

A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.

Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti folyamatosan ellenőrzi.

Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodaigazgatónak jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi gyermekvédelmi rendszerben érintett szervekkel, személyekkel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermek testi, lelki állapotát:

Ha

- fejlődési
- beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
- sajátos törődést igényel
- egészségügyi problémákat tapasztal,
- nemzetiséghez tartozik,
- hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
- szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
- szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő,
- különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Az óvodaigazgató feladatai:

Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.

A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot a gyermekvédelmi felelőssel együtt.

Munkájáról évente **beszámol** a nevelőtestületi értekezleten. **Kapcsolatot tart** konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.

Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.

Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.

Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Továbbképzéseket tart az óvodapedagógusoknak.

Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.

Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.

Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.

Bizalommal fordulnak felénk a szülők.

Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.

Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

5.2. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

Olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos. Az óvodai nevelés céljaink elfogadása a családok részéről. A szülő elégedettségének állandó figyelemmel kísérésével az igények beépülése a nevelési folyamatainkba.

Óvodapedagógus feladatai:

A hatékony együttnevelést, a család és az óvoda jó kapcsolatát, a **nevelő partneri viszonyt kiépíteni**. A gyermekek egészséges fejlesztéséért való közös felelősséget tudatosítja. Az óvoda pedagógiai programját, céljait, feladatait ismerteti, és elfogadtatja a szülőkkel.

Óvodánk szokásait, hagyományait ismerteti a házirendben, a napirendben, a munkatervben megfogalmazottak alapján.

Az óvodába lépést megelőzően az új gyermekek szülei számára tájékoztatást ad arról, hogyan lehet minél zökkenő mentesebbé tenni az első óvodai napokat, és támogatást, segítséget nyújt az iskolához szükséges új szülői szerepkör kialakításában.

Előzetesen ismerkedik a szülőkkel.

Az új gyermekek érkezését úgy osztja be, hogy egy héten csak néhány új kisgyermek érkezzen, így jut elég idő az ismerkedésre, a személyes kapcsolat kialakítására.

Biztosítja a szülők részvételét, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játéklehetőségeket, az eszközöket, együtt ismerkedjenek.

A szülők igényeit, javaslatait, kéréseit, felajánlásait figyelembe veszi nevelőmunkájába.

Szülői értekezleten a csoportokban folyó nevelőmunka tervét ismerteti: elképzelések, a különböző nevelési területek, a kiemelt feladatok.

Nyílt rendezvényeket szervez, melyen a szülők lehetőséget kapnak az óvodai élet szokás- és szabályrendszerének közvetlen megismerésére, gyermekük megfigyelésére.

A szülők képviselőit meghívja az óvoda különböző fórumaira, alkotó ötleteiket, kéréseiket, igényeiket meghallgatja, és lehetőség szerinti teljesíti.

Szülői kíséretet kér az óvodán kívüli tevékenységekhez, amelyek az óvodai tanulás folyamatához az ismeret-, élmény, és tapasztalatszerzésben segítenek.

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Kapcsolattartás várható eredményei:

A családok elégedettek az óvoda működésével.

Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap gyermeke fejlődéséről.

A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein.

A szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak.

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

- Fenntartó Önkormányzat
- Területi Képviselő
- Humán Szakbizottság
- Polgármesteri Hivatal egészségügyi, oktatási és szociális iroda
- Humán Szolgáltató Intézet
- KLIK,
- Egyesített Szociális Intézménnyel, Öregek Napközi Otthonával,
- az óvodához legközelebb található bölcsődével és a Maroshegyi Plébániával.

Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények:

- Szakértői Bizottság
- Gyermejjóléti Szolgálat

Az óvoda egészségre nevelő munkáját segítő intézmények és személyek:

- Az óvoda gyermekorvosa, fogorvosa
- Az óvoda védőnője
- A Foglalkozás- egészségügyi Szolgálat Orvosa
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

5.3. Az óvoda és az iskola

Az óvoda a Székesfehérvári Táncsics Mihály Általános Iskolával kialakította együttműködő tartalmi kapcsolatát, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését ez által elősegítse.

A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzelésének megismeréséhez, megértéséhez.. A negyedik osztályos tanulók Mikulás ünnepén (december 6.) műsort adnak az óvodásoknak. Karácsonykor a nagycsoportosok ellátogatnak az iskolai ünnepélyre. Királyi napokon közös programjaink vannak.

Ovi-galériák alkalmával tehetséges gyermekeket hívunk vissza az iskolából.

Fészekváltáskor az óvodapedagógusok átadják, a tanító nénik átveszik a gyermekeket.

A kapcsolattartás formái:

Látogatások, tapasztalatcserék, tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről, értekezletek, munkaközösségi foglalkozások, továbbképzések, egymás rendezvényein, ünnepein történő megjelenés, közreműködés.

5.4. Az óvoda és a Beszédjavító Intézet.

Az óvodába járó súlyosan beszédhibás gyermekeket a szülők rendszeresen viszik a Beszédjavító Intézet foglalkozásaira. A kevésbé beszédhibás gyermekek problémáit logopédusunk helyben javítja.

5.5. Az óvoda és a közművelődési Intézmények

Az óvoda kapcsolatba lépett a környezetében működő közművelődési intézménnyel- a Gárdonyi Művelődési Házzal. Rendszeresen részt veszünk a gyermekeknek szervezett programjaikon.

6. Legitimációs záradék

1. Véleményezte

Dátum

Szülői Közösség

2. Elfogadta

Dátum

Nevelőtestület

3. Jóváhagyta

Dátum

Óvodaigazgató

4. Érvényességi nyilatkozat 2015. szeptember 1-től visszavonásig.

5. Felülvizsgálat, értékelés időpontja: 5 évente

6. Módosítás előírásai

- Törvényi változás esetén
- Feladatváltozás esetén
- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról.
- Írásbeli előterjesztés nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.

7. Nyilvánosságra hozatala:

A fenntartó és a partnereink által megtekinthető a vezetői irodában, az óvoda honlapján.

Felhasznált irodalom

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja.
2. Az óvodai nevelés programja. Bp. OPI, 1989. 7-283 p.
3. Kiss Tihamér: A gyermekek érzelmei. Bp. Tankvk., 1995. 156-190 p.
4. Szuhányi Mária: Nevelés - individuálpaszichológiai nézőpontból. Bp. Szuhányi Alapítvány, 1993. 15-17 p.
5. Merei Ferenc - V Binet Agnes Gyermeklélektan Bp Gondolat, 1978-276 p.
6. Kovács György - Bakos Éva: Játék az óvodában. Debrecen, Szerzői kiadás, 1995. 1-244 p.
7. Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány. Dabas, Mezőgazdasági Kiadó, 1984. 1-194 p.
8. Kósa - Szemerkenyi: Apáról fiúra. Bp. Móra Kiadó, 1988. 1-110 p.
9. Kósa Csaba: Esztendő, te vígságszerző. Bp. Móra Kiadó, 1988. 1-110 p.
10. Dankó Ervinné dr.: Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban. Bp. Dinasztia Kiadó, 1993. 55-110 p.
11. Molnárné Lóczi Tünde: Drámajátékok az óvodában. Szeged, KOMA, 1996. 4-14 p.
12. Fórrai Katalin: Enek az óvodában. Bp. Editio Musica, 1974. 1-249 p.
13. Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában. Szolnok, JNSZ. Pedagógiai Intézet, 1995. 1-133 p.
14. Nagy Jenőné: Zenei nevelés az óvodában. Szolnok, JNSZ. Pedagógiai Intézet, 1995. 1-133 p.
15. Balázné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? Bp. Alex typo Kiadó, 1992. 7-114 p.
16. Kondacs Mihályné - Podmaniczky Mária: Vizuális nevelés az óvodában. Bp Calibra Kiado, 1993 3-87 p
17. Pedagógiai Füzetek 7.: A környezetismeret és a szabadidő kapcsolata az óvodában Szolnok, JNSZ Pedagógiai Intézet, 1989
18. Tisza Klub Füzetek 4.: Ötletzsák gyűjtemény az óvodai környezet- és természetvédelmi neveléshez. Szolnok, Tisza Klub, 1995. 6-40 p.
19. Gaál Sándorné - Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában. Szolnok, Color Print Nyomda, 1996. 5-238 p.
20. Dr. Tótszőllősiné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában. Bp. FERCO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994. 5-131 p.
21. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés - de hogyan? NAT-TAN Sorozat Bp. OKI. 1996. 1-128 p.
22. Porkolábné Balogh Katalin: Szempontok az óvodáskorú gyermekek fejlettségének megállapításához. Szolnok, JNszM. Pedagógiai Intézet, 1983. 1-20 p.
23. Nagy Jenőné Tehetségigérek gondozásának elmélete és gyakorlata Módszertani könyv óvodapedagógusoknak (2012)

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Tartalomjegyzék

AZ ÓVODA JOGI STÁTUSZA, ADATAI:	2
1. BEVEZETŐ	
1.1 Köszöntő	3
1.2 Helyzetkép óvodánkról	4
1.3 Az óvoda személyi feltételei	5
1.4 Az óvoda tárgyi feltételei:	6
2. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMUNK ALAPJAI	8
2.1 A program alapelve:	8
2.2 Kiindulási pontok:	8
2.3 A program célfejezete	9
2.3.1. Alapvető célok - gyermekkép:	9
2.3.2. Általános nevelési feladatok:	10
2.3.3. A program rendszerábrája	12
2.3.4. A nevelés kerete	13
2.3.4.1 Az egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztési program	13
2.3.4.2. Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok	23
2.3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	26
2.3.6. A program ajánlott napirendje	27
2.3.7. Javaslat a gyermekek napirendjének elkészítéséhez	28
2.3.8. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek	29
3. A PROGRAM TARTALMA	31
3.1. Néphagyomány-ápolás, népszokások	31
3.1.1. A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban	31
3.1.2. Az óvodában ünnepelhető jeles napok időrendben:	32
3.1.3. A néphagyomány ápolás ajánlott tartalmai korcsoportonként	32
4. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI	36
4.1. Játék	36
4.1.3. A tevékenységben integrált tanulás	41
4.2. Verselés, mesélés	45
4.3. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	50
4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	56
4.5. A mozgás	59
4.6. A külső világ tevékeny megismerése	62
4.7. Munka jellegű tevékenységek	71

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

5. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	73
5.1. Az óvoda és a család	73
5.2. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	75
5.3. Az óvoda és az iskola	76
5.4. Az óvoda és a Beszédjavító	77
5.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények	77
6. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK, ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	78
FELHASZNÁLT IRODALOM	79

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Maroshegyi Óvoda
8000. Székesfehérvár, Rádió utca 1.

Iktatószám: 449/2015

Jegyzőkönyv

Készült: Maroshegyi Óvoda nevelői iroda
Téma: Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programjának törvényi megismertetése
Jelen vannak: Szülői Óvodai Szervezet képviselői
Előadó: Békésiné Kimi Ágnes
Jegyzőkönyvvezető: Iszák Rajnai Ildikó

A Szülői Óvodai Szervezet a dokumentumot megismerte, a tartalmáról kielégítő tájékoztatást kapott, hozzászólás nem volt.

Véleményezte

Székesfehérvár, 2015.08.31.

Dátum

Zsuzsanna Ágnes

Szülői Óvodai Szervezet

Jóváhagyta

Székesfehérvár, 2015.08.31.

Dátum

Békésiné Kimi Ágnes

Óvodaigazgató

Jegyzőkönyvvezető:

Rajnai Ildikó

A Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programja

Maroshegyi Óvoda
8000. Székesfehérvár, Rádió utca 1.

Iktatószám: 441/2015

Jegyzőkönyv

Készült: Maroshegyi Óvoda nevelői iroda

Téma: Maroshegyi Óvoda Pedagógiai Programjának törvényi megfeleltetése, átdolgozása.

Jelen vannak: A Maroshegyi Óvoda nevelőtestülete

Előadó: Békésiné Kimiti Ágnes

Jegyzőkönyvvezető: Iszákne Rajnai Ildikó

A Maroshegyi Óvoda nevelőtestülete a pedagógiai programot megismerte, a dokumentum tartalmával 100%-ban egyetértett és elfogadta. Mivel a dokumentumok törvényi megfeleltetését és átdolgozását a nevelőtestület együtt készítette, ezért kiegészítés nem történt.

Elfogadta

Székesfehérvár, 2015.08.31.

Dátum

Zoltai Viktória

Nevelőtestület

Békésiné Kimiti Ágnes

Nevelőtestület

Jóváhagyta

Székesfehérvár, 2015.08.31.

Dátum

Békésiné

Óvodaigazgató

Jegyzőkönyvvezető:

Iszákne Rajnai Ildikó